

OBYWATELSKI RAPORT

Walka ze smogiem: walka o nasze zdrowie, czy o nasze pieniądze?

*PIERWSZY W POLSCE OBYWATELSKI RAPORT O SMOGU, KTÓRY NIE ZOSTAŁ
SFINANSOWANY PRZEZ ŻADNE INSTYTUCJE ANI ŚRODOWISKA BIZNESOWE.*

Stowarzyszenie Otwarta Wieliczka

Styczeń 2022

O RAPORCIE

Raport jest reakcją na zapowiedź przedstawiciela alarmów smogowych wniesienia pozwu sądowego za zatrucie mieszkańców Krakowa przez mieszkańców ościennych miejscowości.

Raport składa się z szeregu informacji dotyczących „smogu”, wpływu na zdrowie, kosztach walki ze smogiem i powiązaniach alarmów smogowych

Raport opiera się na ogólnodostępnych informacjach publicznych. Nie przedstawia żadnych nowych badań, a jedynie zestawia i przedstawia dane i informacje medialne.

Wszelkie uwagi co do wiarygodności danych, należy kierować do instytucji, które dane sporządzają i publikują. Jeśli zatem zawarte w raporcie dane publikowane są przez Narodowy Instytut Onkologii, Główny Urząd Statystyczny, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska czy Europejską Agencję Środowiska – w raporcie przyjęto je za oficjalne i obiektywne dane, na których można opierać tezy i oceny.

Ponieważ raport jest polemiką z narracją tworzoną przez alarmy smogowe, odnosi się też do informacji zawartych na ich stronach (w tym smoglab.pl), co nie oznacza, że powinny być uznawane za oficjalne i w 100% wiarygodne.

Raport powstał jako szersze uzasadnienie do obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej komitetu TAK dla palenia drewnem, stop gazo-lobby.

Więcej na stronie: <https://panbartek.pl/stop-gazolobby/>

Wstęp

Niniejszy raport ma na celu naświetlenie problemu ograniczania praw i wolności obywatelskich oraz podnoszenia kosztów życia obywateli poprzez zakazy stosowania paliw stałych (węgla, drewna, peletu) w Małopolsce, rozpowszechnianych na inne województwa pod pretekstem walki ze smogiem, a które sprowadzają się do uzależniania gospodarstw domowych od coraz droższego prądu i gazu,

Inspiracją do powstania raportu były informacje medialne o zamiarze wniesienia pozwów sądowych przez przedstawiciela alarmów smogowych wobec gmin ościennych Miasta Krakowa, uzasadnianie rzekomym zatrucaniem płuc mieszkańców Krakowa poprzez mieszkańców gmin ościennych, w tym Wieliczki.

Dodatkowym bodźcem jest kryzys energetyczny i drastycznie rosnące ceny gazu i prądu, od czego coraz więcej ludzi jest uzależniona za sprawą błędnej polityki władz administracji rządowej i samorządowej w Polsce.

Raport podważa rzetelność i obiektywność przekazu stosowanego przez alarmy smogowe, ukazuje powiązania i korzyści, które działacze alarmów smogowych uzyskują na walce z drewnem i węglem.

Raport ukazuje na każdej stronie zdjęcia, liczby, zestawienia, wykresy wraz z krótkim, kilkudzaniowym komentarzem oraz odnośnikami do źródeł, które każdy może zweryfikować w Internecie.

Niniejszy raport jest uzasadniony jedynie interesem społecznym, jest efektem prac członków i sympatyków Stowarzyszenia Otwarta Wieliczka. W związku z powstaniem raportu nie poniesiono żadnych kosztów, jedynym wkładem jest praca i czas poświęcony na szukanie informacji i redagowanie raportu.

Bartłomiej Krzych

Przedstawiciel Stowarzyszenia Otwarta Wieliczka

Stowarzyszenie Otwarta Wieliczka wpisane jest do rejestru stowarzyszeń Powiatu Wielickiego pod numerem 22 i działa na rzecz bezpieczeństwa i poprawy warunków życia mieszkańców Wieliczki i okolic m.in. w zakresie zdrowia i ochrony środowiska.

Dym, smog i zanieczyszczenia powietrza.

Należy na wstępie zaznaczyć, iż smog jest zjawiskiem atmosferycznym. Do zaistnienia smogu, zwłaszcza tego typu polskiego (typu londyńskiego), niezbędne są określone czynniki pogodowe, głównie brak wiatru i inwersja termiczna. Nie jest konieczna emisja spalin czy dym, ponieważ wystarczy wzniesienie istniejących pyłów choćby przez ruch samochodowy, czy nawet ruch pieszych. Przy wietrznej pogodzie i braku inwersji termicznej, nawet pożar składowiska opon nie spowoduje smogu.

Pyły (z ang. Particular Matter – PM10, PM2.5) występują w środowisku również naturalnie, np. jako piasek, sól morską czy pyły wulkaniczne. Zatem, w uproszczeniu do powstania smogu niezbędne są dwie rzeczy – warunki pogodowe oraz zanieczyszczenia – aerozole atmosferyczne, które nie muszą pochodzić z dymu i spalin wytworzonych w danym czasie. Tak te pojęcia definiuje Wikipedia.

Smog [edytuj]

Smog – zjawisko atmosferyczne powstałe w wyniku wymieszania się mgły z dymem i spalinami. Zanieczyszczenie powietrza, jakim jest smog, powstaje wskutek przedostawania się do atmosfery szkodliwych związków chemicznych, takich jak tlenki siarki i tlenek azotu oraz substancje stałe, czyli pyły zawieszone, a także kancerogenne [wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne](#) (WWA).

Etymologia wyrazu „smog” wskazuje na połączenie [ang.](#) słów *smoke* (dym) i *fog* (mgła). W języku polskim na określenie tego zjawiska stosowano przez pewien czas odpowiednik „dymgła”, sztucznie utworzony na wzór terminu angielskiego^{[1][2]}.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Smog>

Aerozole atmosferyczne [edytuj]

Aerozole atmosferyczne (pyły zawieszone, drobiny) – ciekłe krople lub stałe cząstki pochodzenia naturalnego, jak w przypadku [aerozolu soli morskiej](#) lub pyłów mineralnych, albo cząstki produkowane przez człowieka ([zanieczyszczenia](#)), jak to jest w przypadku aerozolu kropli lub cząstek stałych [siarczanów](#). Często prekursorami aerozoli atmosferycznych są [tlenki siarki](#) i [azotu](#), które są przekształcane w procesach chemicznych i fotochemicznych w aerozole atmosferyczne^{[1][2]}.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Aerozole_atmosferyczne

„Polska Chinami Europy”. Od kominka do papierosa.

Alarmy smogowe zyskały popularność zwłaszcza w Krakowie po 2013 roku po intensywnych akcjach informacyjnych, którym sprzyjały mass media oraz rozwijające się internetowe aplikacje do „wykrywania smogu” jak Airly. Przekaz oparty na nierzetelnych uproszczeniach i emocjach, typu „krakowskie dzieci wypalają 7 papierosów dziennie” szybko zyskał sympatię wielu ludzi, którzy w smogu dopatrywali się wszelkiego źródła problemów zdrowotnych. Krakowskie dzieci oczywiście nigdy nie wypalały 7 papierosów dziennie oddychając krakowskim powietrzem, jest to manipulacja, w którego posłużono tylko jedną substancję – benzo(a)piren, który znajduje się zarówno w powietrzu jak i w dymie papierosowym. Zasadnicza różnica jest w tym, że w powietrzu w nie ma nikotyny jak i również tysięcy innych szkodliwych substancji znajdujących się we wdychanym bezpośrednio dymie papierosowym, który dodatkowo zawiera znaczne ilości tlenku węgla – sprzyjającemu zakwaszeniu organizmu, a co za tym idzie – rozwoju nowotworów.

<https://smoglab.pl/jakosc-powietrza-w-polsce-na-tle-unii-europejskiej/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Dym_tytoniowy

<https://smoglab.pl/sprawdz-ile-papierosow-rocznie-wypalasz-oddychajac-powietrzem-w-swoim-miescie-i-porownaj-z-innymi/>

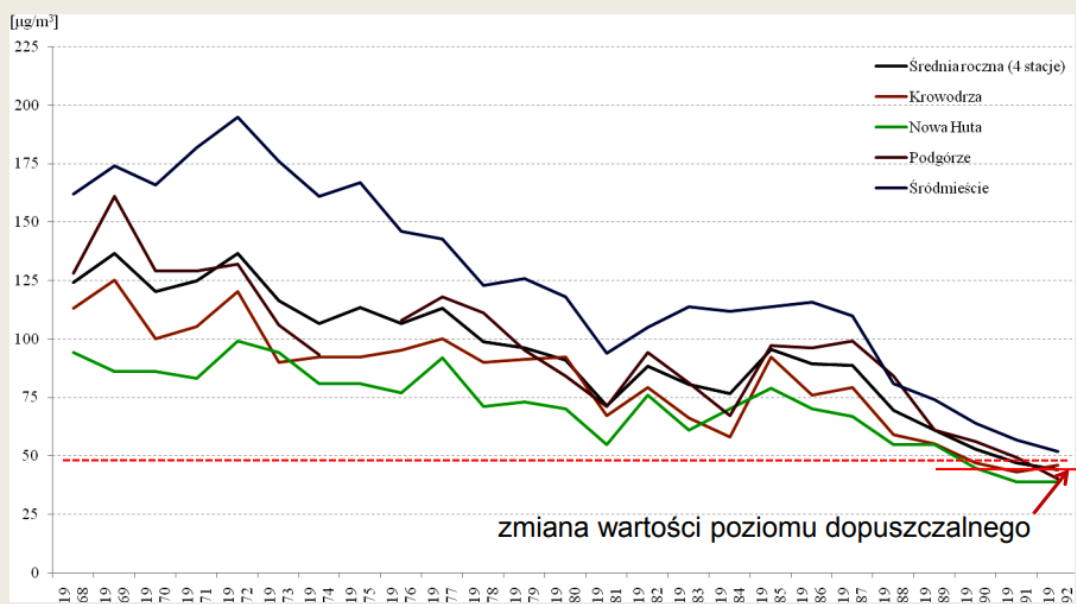

<https://www.facebook.com/KrakowskiAlarmSmogowy/photos/a.504455116241517/522386507781711/>

Smog mniejszy niż kiedyś, ale propaganda większa.

Celem manipulacji smogowych jest eliminowanie palenia drewnem i węglem – tak jak w Krakowie – bez względu na rodzaj i klasę emisyjności. I to się udaje. Ludzie uwierzyli, że smog jest zabójczy, a jego źródłem są paleniska, które za wszelką cenę trzeba zlikwidować. Propaganda była (i jest) tak silna, iż wielu ludzi jest przekonanych, że dawniej (30-50 lat temu) powietrze było czystsze i smogu nie było, co jest oczywistą bzdurą. Jednak to, że problem smogu został wysoko uplasowany jako problem społeczny, już bzdurą nie jest, a wiedzą to dobrze politycy, którzy nie chcą uchodzić za przedstawicieli „węglowego lobby” i ulegają presji „gazowego lobby”.

Zmiany średniorocznych koncentracji pyłu PM10 w Krakowie w latach 1968-1992

Zmiany koncentracji dwutlenku siarki (SO₂) w Krakowie

Lata	Koncentracja (µg/m ³)	Źródło danych
Początek lat 80. XX wieku	180	¹ Turzański 1995
1985	150	
1986	104	Informacja o Stanie Środowiska w województwie krakowskim w roku 1993
1993	57	Dane WSSE Sanepid, 1994
1994	43	Raport o stanie środowiska w województwie krakowskim w 1995 roku, 1996
1995	42	
1998	31	Raport o stanie środowiska naturalnego miasta Krakowa w latach 1994 - 1998. Stan aktualny i tendencje, 1999
2000 i 2002	14	Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2001 roku, 2002
2002 - 2011	od 7 do 22	Sakowska 2013

https://utw.up.krakow.pl/wp-content/uploads/2016/02/Krakowski_smog_2016_11_ost.pdf

Falszywy przekaz mass mediów.

Niemal każdy przekaz dotyczący smogu w mass mediach jest manipulacją opartą na emocjach. Dobrym tego przykładem były Fakty TVN z 8 grudnia 2017, w którym przedstawiono fałszywe dane dotyczące ryzyka hospitalizacji dzieci w polskich przedszkolach spowodowanych smogiem. Pokazywano dzieci oraz mapkę z zawyżonymi danymi, wziętymi co prawda z raportu Greenpeace, ale przemieszano tytuł kolumny z danymi z innej kolumny, aby wyszły bardziej drastyczne liczby. Dla Małopolski, wzrost ryzyko hospitalizacji nie wynosił w raporcie 76%, lecz 6%. A liczba 76% oznaczała jedynie odsetek przedszkoli, przy których przekroczone były stężenia pyłów zawieszonych. Nie pomogły mejle do redakcji i do Rady Etyki Mediów.

<https://www.facebook.com/faktyosmogu/videos/175422689865325/>

Wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie dzieci w wieku przedszkolnym. Porównanie województw

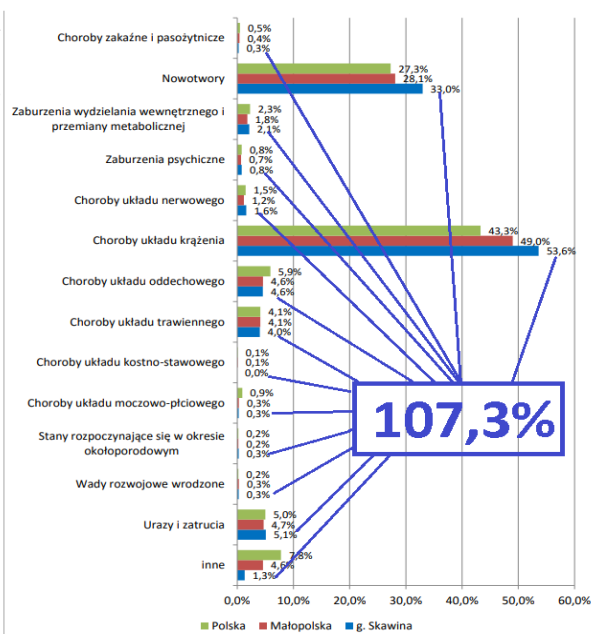
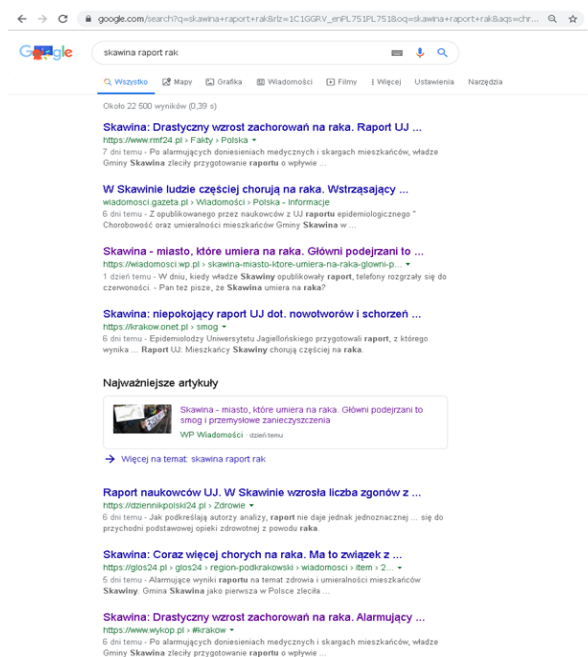
Województwo	Średni wzrost ryzyka (w stos. do norm WHO) hospitalizacji z powodu zapalenia płuc dla 10 najgorszych dni w roku	Średni wzrost ryzyka (w stos. do norm WHO) hospitalizacji z powodu zapalenia płuc dla najgorszego dnia w roku	Odsetek obszarów z przedszkolami w woj. z przekroczeniami (PM ₁₀ _doba)
Dolnośląskie	6%	8%	70%
Kujawsko-Pomorskie	5%	7%	69%
Lubelskie	6%	8%	46%
Lubuskie	4%	6%	9%
Łódzkie	6%	7%	83%
Małopolskie	6%	8%	76%
Mazowieckie	6%	8%	74%
Opolskie	6%	9%	47%
Podkarpackie	5%	7%	45%
Podlaskie	5%	6%	60%
Pomorskie	3%	5%	11%
Śląskie	10%	13%	93%
Świętokrzyskie	5%	7%	54%
Warmińsko-Mazurskie	4%	5%	9%
Wielkopolskie	6%	8%	64%
Zachodniopomorskie	3%	4%	20%

<https://www.greenpeace.org/poland/raporty/2103/raport-polskie-przedszkola-w-smogu/>

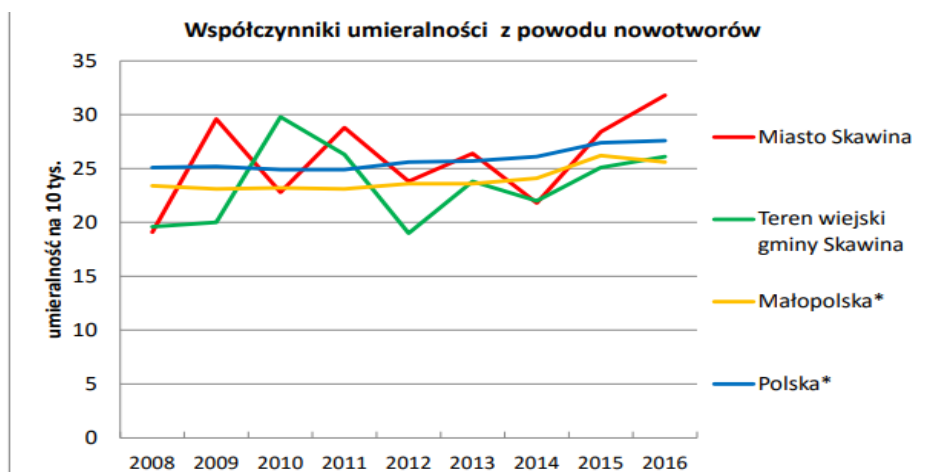
Fake news: „Raport UJ – Skawina umiera na raka”

W październiku 2019 media obiegła informacja o „Raporcie UJ”, z którego wynikało, że mieszkańcy Skawiny znacznie częściej umierają na raka. Raport, sporządzony przez dwoje doktorów Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego na zlecenie gminy Skawina, zawierał wybiórcze, fałszywe dane, w którym zawyżono liczby zgonów na raka dla Skawiny, a zaniżono dla Małopolski.

Naukowcy przyznali się do błędu i zaktualizowali raport, jednak media (oprócz jednej redakcji glos24) nie sprostowały fałszywych informacji. Sprostować nie chciał też Uniwersytet Jagielloński, mimo mejli, rozmów telefonicznych, osobistych wizyt, a nawet protestu pod budynkiem głównym. Nie pomogły mejle i pisma do ministerstw, posłów i rektorów uczelni. Więcej pod #aferasmogowa.

Rycina 10: Struktura zgonów w roku 2016 w Polsce, Małopolsce i gminie Skawina (na podstawie danych GUS).

Rycina13: Surowe współczynniki umieralności (na 10 000 osób) z powodu nowotworów (kody ICD-10: C00-D48) w Polsce, Małopolsce i gminie Skawina (na podstawie danych GUS).

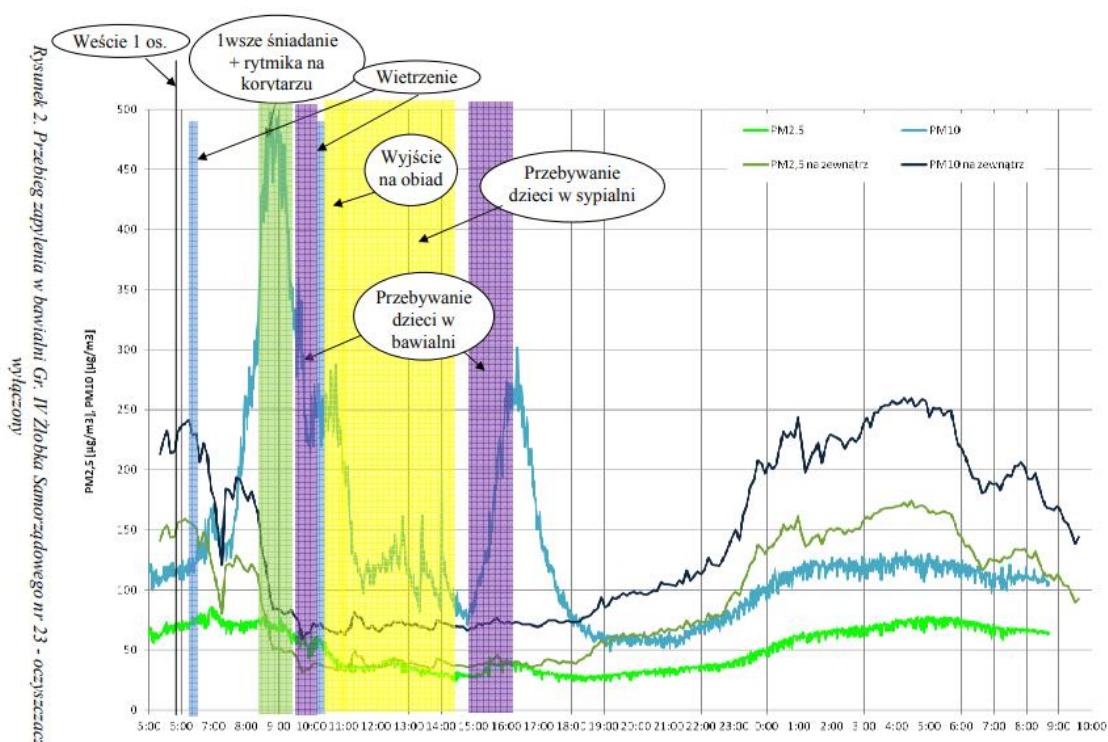
* Dane na podstawie Roczników Statystycznych województwa za lata 2010-2018

https://bip.malopolska.pl/umigskawina_a.1669820,raport-chorobowosc-oraz-umieralnosci-w-latach-2008-2018.html

Krakowskie dzieci oddychają „smogiem” nawet jak go nie ma.

O ile emocjonalne manipulacje o wypalaniu papierosów szybko rozniosło się w opinii publicznej, o tyle fakt o drastycznie przekroczonych stężeniach pyłów PM10 w krakowskich żłobkach jest skrupulatnie ukrywany. Chodzi tu o ekspertyzę na zlecenie Miasta Krakowa dotyczący badania skuteczności oczyszczaczy powietrza, przeprowadzony przez profesjonalną firmę. „Efektem ubocznym” ekspertyzy był pomiar wskazujący, iż bawiące się dzieci powodują wzniecenie pyłów i wzrost stężeń PM10 do poziomów ok 500-900% normy i to w zamkniętym pomieszczeniu przy włączonym oczyszczaczu powietrza, nawet gdy stężenia PM10 w powietrzu na zewnątrz są w normie. Badania przeprowadzono w sześciu przedszkolach, w każdym podczas zabawy dzieci dochodziło do wzrostu stężeń PM10. Jest to zapewne typowe zjawisko w każdym pomieszczeniu, gdzie pojawia się kurz i bawią się dzieci.

Sprawozdanie Nr 54/BT/2018

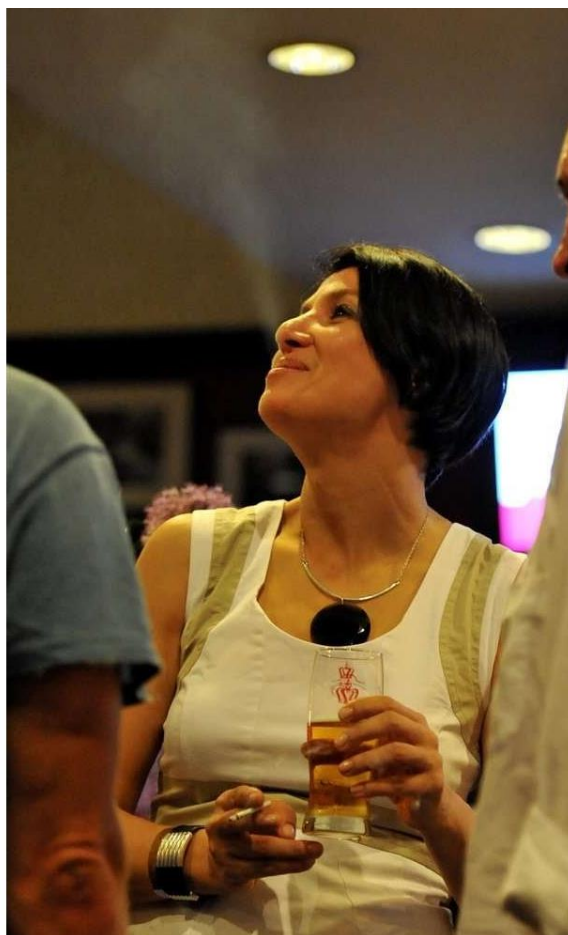
Laboratorium Badań Stosowanych

Strona 7 / 17

<http://docplayer.pl/159620968-Sprawozdanie-nr-54-bt-2018.html>

<https://www.bip.krakow.pl/zalaczniki/dokumenty/n/228668>

Pozwy za smog i kuriozalne wyroki polskich sądów.

Pozwy za smog wobec Skarbu Państwa złożyli między innymi aktorzy Jerzy Stuhr i Grażyna Wolszczak. Pan Jerzy Stuhr w wywiadach sam przyznawał, że palił 2 paczki papierosów dziennie. Panią Grażynę Wolszczak również w Internecie można znaleźć z papierosem. Czy faktycznie to smog im szkodzi najbardziej? Nie wiem czy sędziowie wydający wyroki widziały powyższe fotografie, ale uznały pozwy za zasadne i zarządziły odszkodowanie ze Skarbu Państwa (co prawda, na cele charytatywne). Niedawno 30 tysięcy złotych wygrał w sądzie też mieszkaniec Rybnika. Cóż, może by tak każdy przeprowadził się do Rybnika i złożył pozew o 30 tysięcy za smog? A może ten „skażony” mieszkaniec powinien się przeprowadzić w inne miejsce w Polsce? Przecież nie wszędzie stężenia pyłów są takie jak w Rybniku – w nadmorskich miejscowościach stężenia pyłów są w normie, choć zachorowalność na raka płuc znacznie wyższa od średniej w Polsce...

<https://krknews.pl/stuhr-%e2%80%b3palilem-dwie-paczki-dziennie%e2%80%b3-a-teraz-winnny-jest-smog/>

<https://twitter.com/FydrychPiotr/status/1083424299392909312/photo/1>

<https://www.o2.pl/plotki/grazyna-wolszczak-wygrala-w-sadzie-chodzi-o-smog-6681815223130624a>

W Londynie nie ma całkowitego zakazu palenia węglem i drewnem.

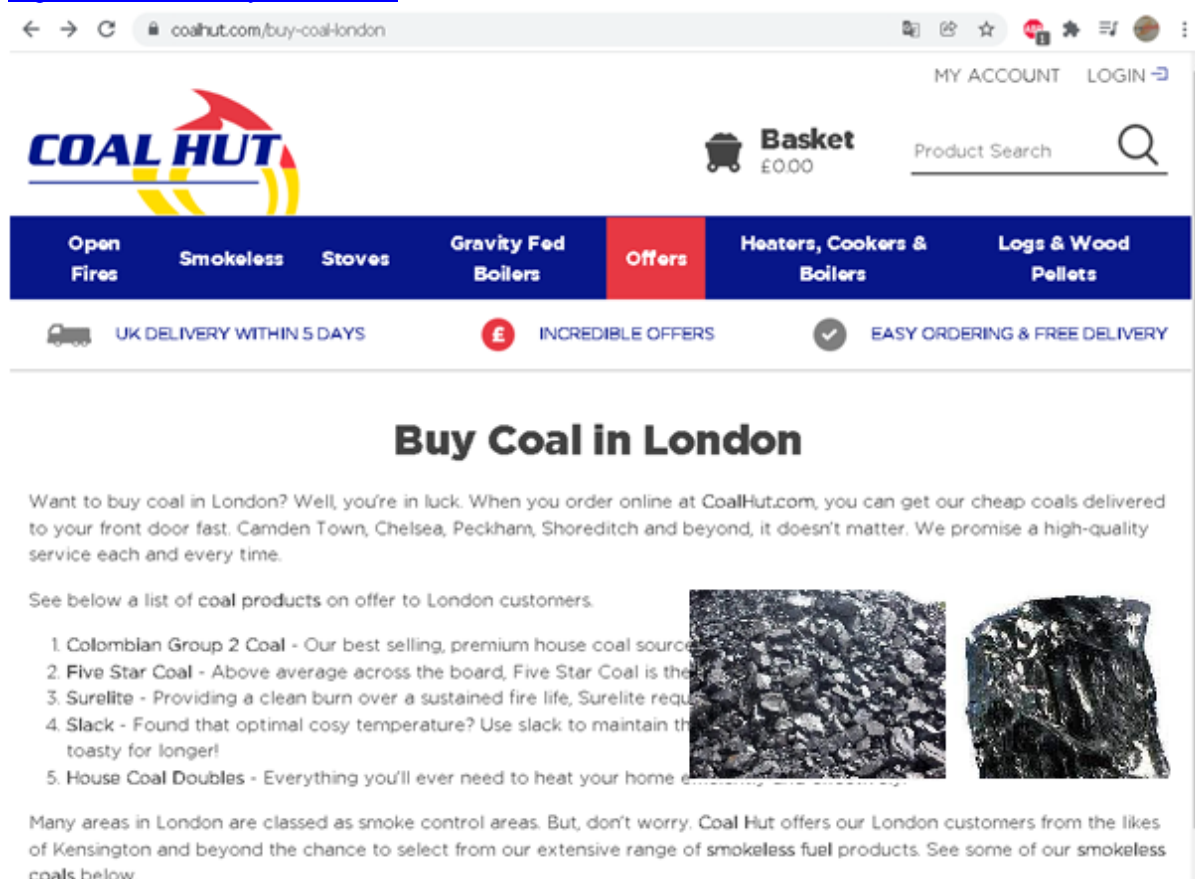
1956 roku w władze Wielkiej Brytanii w reakcji na „wielki smog Londyński” zmieniły prawo i umożliwiły lokalnym władzom wprowadzenie tzw. stref bez dymu, w których nie wolno emitować ciemnego dymu. Pamiętajmy jednak, że w tamtych czasach zarówno przemysł jak i domowe piece na węgiel emitowały znacznie więcej zanieczyszczeń, niż obecnie. W domach stosowano urządzenia bezklasowe. Nie oznacza to jednak, że w dzisiejszych czasach w Londynie jest zakaz stosowania paliw stałych – takiego zakazu nie ma. W niektórych dzielnicach należy jednak używać paliw bezdymnych, którymi są na przykład są wysoko-energetyczne odmiany węgla, tj. antracyt, pół-antracyt czy węgiel energetyczny o niskiej lotności, choć trzeba pamiętać, że jest to znacznie droższe paliwo, niż zwykły węgiel. Można również palić w kominkach ogrzewać domy suchym, certyfikowanym drewnem. Od 1 stycznia 2022 nowo instalowane piece i kominki muszą spełniać standardy EcoDesign („ekoprojekt”), które są wprowadzane w całej UE, czyli też w Polsce. Zakazu paliw stałych takiego jak wprowadzono w Krakowie, nie ma nigdzie indziej na świecie.

Poniżej znajduje się instrukcja dotycząca palenia drewnem (wzbogacona oczywiście propagandą o szkodliwości pyłów).

<https://www.london.gov.uk/what-we-do/environment/pollution-and-air-quality/guidance-wood-burning-london>

A tutaj oferta sprzedaży węgla w Londynie, z której pochodzi obrazek („Kup węgiel w Londynie”)

<https://coalhut.com/buy-coal-london> :

COAL HUT

Basket £0.00

Product Search

MY ACCOUNT LOGIN

Open Fires Smokeless Stoves Gravity Fed Boilers Offers Heaters, Cookers & Boilers Logs & Wood Pellets

UK DELIVERY WITHIN 5 DAYS INCREDIBLE OFFERS EASY ORDERING & FREE DELIVERY

Buy Coal in London

Want to buy coal in London? Well, you're in luck. When you order online at CoalHut.com, you can get our cheap coals delivered to your front door fast. Camden Town, Chelsea, Peckham, Shoreditch and beyond, it doesn't matter. We promise a high-quality service each and every time.

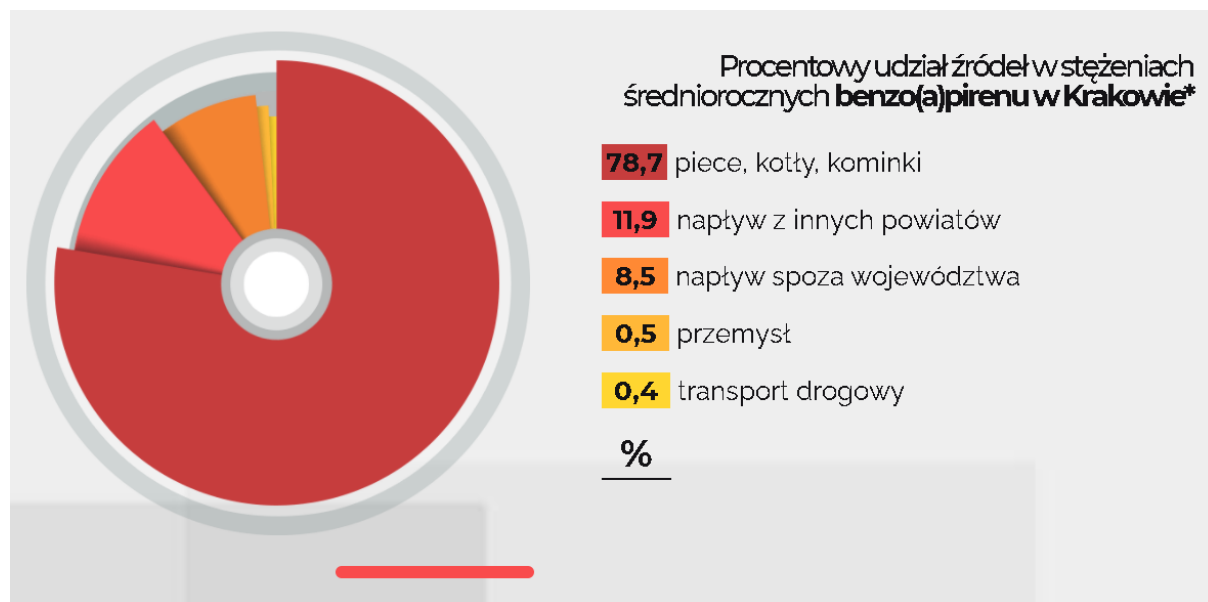
See below a list of coal products on offer to London customers.

1. Colombian Group 2 Coal - Our best selling, premium house coal source
2. Five Star Coal - Above average across the board, Five Star Coal is the
3. Surelite - Providing a clean burn over a sustained fire life, Surelite requ
4. Slack - Found that optimal cosy temperature? Use slack to maintain th
5. House Coal Doubles - Everything you'll ever need to heat your home e

Many areas in London are classed as smoke control areas. But, don't worry. Coal Hut offers our London customers from the likes of Kensington and beyond the chance to select from our extensive range of smokeless fuel products. See some of our smokeless coals below.

Likwidacja pieców w Krakowie miała zlikwidować smog.

Przed wprowadzeniem zakazu palenia w Krakowie, co zresztą nadal widnieje na stronie Krakowskiego Alarmu Smogowego (KAS), prawie 80% źródeł benzo(a)pirenu przypisywano starym piecom w Krakowie, a tylko ok 12% to napływ z innych powiatów. Poniższa grafika nadal widnieje na stronie strony internetowej KAS została zrobiona na podstawie analiz do uzasadnienia do Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego z 2017 roku.

<https://krakowskialarmsmogowy.pl/02-przyczyny/>

Piece w Krakowie zlikwidowano, a „smog” bywa największy na świecie.

Od 1 września 2019 roku w Krakowie obowiązuje całkowity zakaz palenia – dopuszcza się jedynie piece na gaz lub lekki olej opałowy. Mimo tego zakazu i likwidacji niemal wszystkich pieców na paliwa stałe, dwa lata później -14 grudnia 2021 roku Kraków widniał na pierwszym miejscu rankingu „najbardziej smogowych miast świata”. Dwa tygodnie później, 30 grudnia 2021 Kraków ponownie widniał na 1 miejscu w smogowym rankingu świata.

Air quality and pollution city ranking

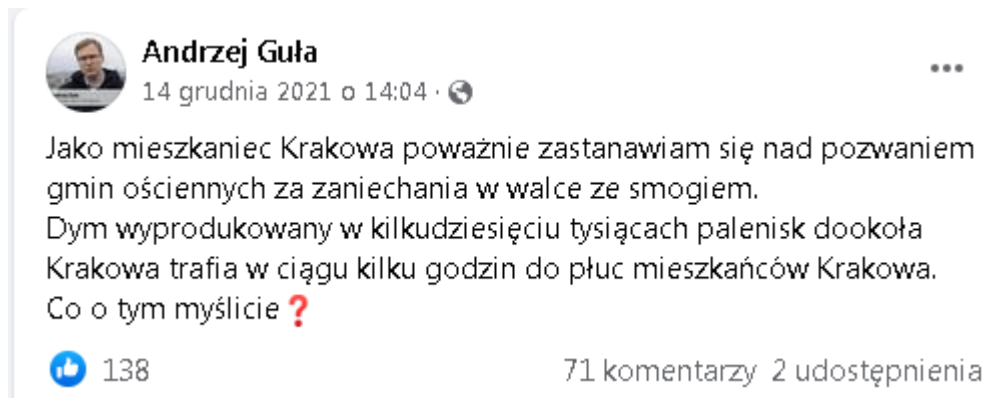
14 December 2021, 08:40

Major city	US AQI	Followers
1 Krakow, Poland	316	314.8K
2 Lahore, Pakistan	270	187.5K
3 Dhaka, Bangladesh	177	175.2K
4 Delhi, India	176	1.5M
5 Kolkata, India	168	1.5M
6 Hanoi, Vietnam	166	2.2M
7 Mumbai, India	158	1.5M
8 Tehran, Iran	158	351.0K
9 Ulaanbaatar, Mongolia	153	89.6K
10 Hangzhou, China	152	212.2K

<https://wydarzenia.interia.pl/malopolskie/news-krakow-najbardziej-zanieczyszczonym-miastem-swiata-fatalna-j.nId,5706742>

Pozew dla „krakowskiego obwarzanka” za trucie Krakowa.

Najlepszą obroną jest atak. W dniu, gdy Kraków był liderem smogu na świecie, oczywiście nikt nie miał zamiaru przyznawać się do błędu, czy przeproszać. Pojawiły się natomiast informacje medialne, w których Pan Andrzej Guła z Krakowskiego Alarmu Smogowego stwierdził, że ma zamiar pozwać ościenne gminy za trucie Krakowa:

Andrzej Guła
14 grudnia 2021 o 14:04 · 🌐

Jako mieszkaniec Krakowa poważnie zastanawiam się nad pozwaniem gmin ościennych za zaniechania w walce ze smogiem. Dym wyprodukowany w kilkudziesięciu tysiącach palenisk dookoła Krakowa trafia w ciągu kilku godzin do płuc mieszkańców Krakowa. Co o tym myślicie ?

👍 138   71 komentarzy 2 udostępnienia

Pomysł od razu został podłapany przez media, m.in. przez redakcję Gazety Wyborczej.

"Czas powiedzieć: dość". Będzie pozew dla gmin z "krakowskiego obwarzanka" za brak walki ze smogiem

Dominika Wantuch 14 grudnia 2021 | 18:35

NAJCZĘŚCIEJ CZYTANE

KRAKÓW
Papież Franciszek napisał list do abpa Jędraszewskiego. Wzywa do szacunku do każdego człowieka

MATERIAŁ PROMOCYJNY PARTNERA
Dobra kawa z ekspresu - od czego zależy smak i aromat kawy?

Czy kupujesz ekologiczne produkty spożywcze? Jaki jest Twój stosunek do jedzenia mięsa? Ankieta "Wyborczej"

<https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,27913017,czas-powiedziec-dosc-bedzie-pozew-dla-gmin-z-krakowskiego.html>

W smogu jak „pączek w maśle”.

Kim jest Andrzej Guła, szef Krakowskiego Alarmu Smogowego, zamiennie Polskiego Alarmu Smogowego, uchodzącego za ruch społeczny? W Krajowym Rejestrze Sadowym widnieje od 2013 roku jako prezes zarządu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy. Wcześniej, od 2002 stał się prezesem fundacji „Instytut Ekonomii Środowiska”. Według publicznych informacji tuż przed założeniem Krakowskiego Alarmu Smogowego (KAS) otrzymał ponad 400 tysięcy złotych dotacji, a w 2015 roku, kolejne 730 tysięcy. W sumie w 2 lata pozyskał 1,1 miliona złotych na swoją działalność.

INSTYTUT EKONOMII ŚRODOWISKA

OTRZYMANA POMOC PUBLICZNA

2015 r. 730,2 zł
2013 r. 404 tys. zł

WYKAZ

28 września 2015 r.	730,2 zł	Inne	Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości (AIP)	Pomoc de minimis
4 lipca 2013 r.	404 tys. zł	Dotacja	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Pomoc de minimis

https://rejestr.io/krs/81615/instytut-ekonomii-srodowiska/pomoc_publiczna

Finansowe projekty alarmów smogowych

Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy realizuje projekty finansowane z Unii Europejskiej, w ramach których samo rozpisuje nawet przetargi publiczne na ekspertyzy. Przykładem takiego projektu jest utworzenie edukacyjnego portalu o smogu, gdzie nauczyciele ze szkół mogą przeliczyć smog na papierosy... czyli z grubsza to, co wcześniej dostępne było na stronach krakowskialarmsmogowy.pl oraz smoglab.pl.

Podobna zawartość, ale nowa grafika strony. Jak wynika z informacji na stronie portalu „smog.edu.pl”, Krakowski Alarm Smogowy prowadzi tę stronę w ramach projektu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” / LIFE-IP MALOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021 dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej.

Ponadto Krakowski Alarm Smogowy w ramach projektu LIFE opracował podręcznik i szkolenia dla „Ekodoradców”.

The screenshot shows the website smog.edu.pl/kalkulator. The header includes a woman holding books, a thought bubble asking "Jak uczyć o smogu?", and navigation links: "o nas", "aktualności", "kontakt". A prominent red starburst contains the word "edukacja". Below the header, there is a "kalkulator smogowy" section, a menu with "informacje ogólne / pytania i odpowiedzi / wykresy / tabele / infografiki", and a section titled "aktualna jakość". A map of Małopolska shows pollution levels in various locations, with a legend for "Omni Calculator / Ile dziś 'wypaliłeś papierosów' oddychając?".

Omni Calculator / Ile dziś "wypaliłeś papierosów" oddychając?
Tu znajdziesz specjalny kalkulator, który pokazuje stężenie benzo(a)pirenu przeliczone na ilość papierosów z tą rakotwórczą substancją.
[link do aplikacji](#)

Czym oddychają Małopolskanie? / Stężenie rakotwórczego benzo(a)pirenu w małopolskim powietrzu

Location	Percentage
Bukowina	700%
Miechów	900%
Trzebina	540%
Oświęcim	700%
Kąty	960%
Sucha Beskidzka	1100%
Wadowice	800%
Kraków	770%
Słomniki	820%
Niepołomica	790%
Myslenice	600%
Szcawnica	990%
Proszowice	1000%
Brzesko	490%
Tarnów	420%
Bochnia	810%
Limosowa	450%
Tuchów	900%
Gorlice	310%
Nowy Sącz	1200%

<https://smog.edu.pl/kalkulator>

https://powietrze.malopolska.pl/wp-content/uploads/2017/10/Dzialania-KAS_projekt-LIFE.pdf

Alarmy smogowe zlecają ekspertyzy i badania za publiczne środki.

Krakowski Alarm Smogowy jest formalnie stowarzyszeniem, przez które przewijają się niemałe pieniądze publiczne. Przykładowo, organizowało przetargi o wartości 300 tysięcy złotych na przeprowadzenie badania spirometrycznych. Badania odbywały się między innymi w Skawinie. Tutaj dowód – publiczny dokument o rozstrzygnięciu przetargu. Warto zwrócić uwagę na osobę podaną do kontaktu – Pan Łukasz Adamkiewicz.

Kraków, 19.12.2019r.

Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy
Ul. Felicjanek 10/6
31-104 Kraków
lukasz.adamkiewicz@krakowskialarmsmogowy.pl
tel. 792468018

Znak sprawy: ZP/2/2019

Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty

w sprawie

POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO, PROWADZONEGO W TRYBIE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO NA: PRZYGOTOWANIE I PRZEPROWADZENIE BADAŃ SPIROMETRYCZNYCH.

Zamówienie jest finansowane ze środków pochodzących z narodowego Centrum Badań i Rozwoju ze Strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków GOSPOSTRATEG”, w ramach Umowy o sfinansowanie nr 1/385807/4/2018/NCBR z dnia 26.10.2018r. zawartej na realizację projektu pt. „Zintegrowany system wsparcia polityki i programów ograniczani niskiej emisji”.

Działając na podstawie art. 92 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 2164 ze zm.) dalej: „PZP”, Zamawiający informuje, iż dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty w niniejszym postępowaniu.

Zamawiający informuje, że w postępowaniu dotyczącym PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA BADAŃ SPIROMETRYCZNYCH, jako najkorzystniejszą wybrano ofertę złożoną przez Polską Federację Stowarzyszeń Chorych na Astmę, Choroby Alergiczne i Przewlekłe Obturacyjne Choroby Płuc z siedzibą przy ul. K. Promyka 5, lok.162, 01-604 Warszawa. Wykonawca ten otrzymał 100 pkt dla kryterium cena. Łączna liczba punktów uzyskanych przez tę firmę to 100. Oferta odpowiada wymaganiom określonym w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Żadna oferta nie została wykluczona. Nie doszło do odrzucenia żadnej oferty. Poniżej znajduje się punktacja dla wszystkich ofert Zamówienia:

Lp	Nazwa wykonawcy	Adres siedziby wykonawcy	Punkty dla kryterium cena oferty brutto	łączna liczba punktów
1	Polska Federacja Stowarzyszeń Chorych na Astmę, Choroby Alergiczne i Przewlekłe Obturacyjne Choroby Płuc	Ul. K. Promyka 5, lok.162, 01-604 Warszawa	100	100

https://krakowskialarmsmogowy.pl/wp-content/uploads/2020/09/Protok%C3%B3%C5%82_z_otwarcia_kopert.pdf

https://krakowskialarmsmogowy.pl/wp-content/uploads/2020/09/Zawiadomienie_o_wyborze_najkorzystniejszej_oferty_-1.pdf

<http://sp2skawina.pl/darmowe-badania-spirometryczne-szkolach-w-klasach-iv-vii-w-ramach-projektu-zone/>

Działacze alarmów smogowych piszą raporty pod logo Ministerstwa.

Pan Łukasz Adamkiewicz, prowadzący przetargi dla Krakowskiego Alarmu Smogowego (KAS), jest autorem kilku raportów dotyczących smogu i zdrowia, które są następnie wykorzystywane do tego, by eliminować drewno i węgiel pod pretekstem ratowania życia. Łukasz Adamkiewicz jest prezesem Fundacji „Europejskie Centrum Czystego Powietrza”, założonej w 2019 roku pod tym samym adresem co KAS – a szefem komisji rewizyjnej jest Pan Andrzej Guła – szef KAS. Fundacja ta bierze udział w projekcie finansowanym ze środków Unii Europejskiej „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii”.

Autorzy:

Łukasz Adamkiewicz - Sekretarz w Zespole Roboczym ds. Wpływu Zanieczyszczeń na Zdrowie przy Radzie Zdrowie Publicznego w Ministerstwie Zdrowia. Ukończył studia doktoranckie w 2013r. badając wpływ zanieczyszczeń powietrza pochodzący z transportu na choroby obturacyjne. Wiceprezes Fundacji Europejskie Centrum Czystego Powietrza, wspiera bezstronne, oparte na wiedzy i badaniach naukowych systemowe rozwiązania dążące do poprawy jakości powietrza. Korzysta z metodyki oceny wpływu na zdrowie aby w sposób ilościowy przedstawiać skutki zanieczyszczeń powietrza. Koordynator prac nad adaptacją metodyki szacowania zewnętrznych kosztów zdrowotnych zanieczyszczeń powietrza w projekcie ZONE finansowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Wspiera merytorycznie Ministerstwo Rozwoju (m.in. Raport Zewnętrzne koszty zdrowotne emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego) oraz Ministerstwo Zdrowia (m.in. Analiza Uzasadnienie potrzeby zmiany progów informowania i alarmowania dla pyłu zawieszzonego PM10).

Zewnętrzne koszty zdrowotne emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego

Szacunki na podstawie dostępnych danych

Analiza zdrowotna wariantów projektu Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego 2020

Autor:
Łukasz Adamkiewicz

Recenzenci:
Michał Krzyżanowski, Krzysztof Skotak

Autorzy:
Łukasz Adamkiewicz
Dominika Mucha

Warszawa, kwiecień 2020

<https://polskialarmsmogowy.pl/files/artykuly/2352.pdf>

<https://www.gov.pl/attachment/1a860ff4-f20d-4b17-a632-aa7014249f61>

Fundacja alarmów smogowych założona pod konkretny projekt i pieniądze?

Fundacja „Europejskie Centrum Czystego Powietrza” została zarejestrowana w KRS w dniu 25 lutego 2019 pod tym samym adresem co Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy – ul. Felicjanek 10/6 w Krakowie. Nowa fundacja kilka miesięcy później staje się Partnerem Województwa Małopolskiego w „unijnym” projekcie o wartości 118 tysięcy Euro, czyli ok 500 tysięcy złotych, a następnie dostaje zlecenie na 28 tysięcy złotych za przygotowania raportu, który następnie służy jako podstawa do wprowadzenia ograniczeń palenia węglem i drewnem w Małopolsce. Czy nie ma w Polsce innych naukowców i specjalistów, tylko alarmy smogowe?

Informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty

Dotyczy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania ofertowego na

Świadczenie usług eksperckich w trakcie realizacji badania wpływu zanieczyszczenia powietrza na rozwój gospodarczy Małopolski, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu zanieczyszczenia powietrza na absencję pracowników

Województwo Małopolskie z siedzibą w Krakowie przy ul. Basztovej 22, zwane w dalszej części Zamawiającym, zawiadamia, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na *Świadczenie usług eksperckich w trakcie realizacji badania wpływu zanieczyszczenia powietrza na rozwój gospodarczy Małopolski, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu zanieczyszczenia powietrza na absencję pracowników* wybrano jako najkorzystniejszą ofertę nr 1 złożoną przez Łukasza Adamkiewicza (Europejskie Centrum Czystego Powietrza). Oferta uzyskała najwyższą liczbę punktów w przyjętym w zapytaniu ofertowym kryterium oceny ofert.

Numer oferty	Nazwa wykonawcy	Cena brutto	Liczba punktów w kryterium: Cena brutto	Liczba punktów w kryteriach merytorycznych	Punkcja łączna
1.	Łukasz Adamkiewicz (Europejskie Centrum Czystego Powietrza)	27 926,00 zł	70,00	18,00	88,00

<https://bip.malopolska.pl/umwm,a.1697089,swiadczenie-uslugi-eksperskiej-polegajacej-na-przygotowaniu-obliczen-dotyczacych-wplywu-zanieczyszcz.html>

Realizacja projektu pomocy technicznej LIFE o nazwie „Wdrażanie Regionalnego Planu dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego – Pomoc techniczna” została przewidziana w okresie od 1 grudnia 2019 do 30 maja 2020 r. Celem projektu pomocy technicznej jest przygotowanie pełnego wniosku do Komisji Europejskiej na realizację projektu zintegrowanego LIFE EKOMALOPOLSKA. Za realizację projektu pomocy technicznej po stronie Województwa Małopolskiego odpowiedzialny będzie Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Przewidywane działania realizowane w ramach pomocy technicznej będą obejmowały m.in.: przygotowanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii oraz we współpracy z partnerami (Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Europejskie Centrum Czystego Powietrza) – pełnego wniosku aplikacyjnego na projekt zintegrowany LIFE EKOMALOPOLSKA.

Całkowita wartość projektu to 118 368,75 EUR. Budżet Województwa małopolskiego wynosi 51 681,00 EUR, z czego 31 008,60 EUR (60%) przewidziane jest do dofinansowania ze środków instrumentu finansowego LIFE, pozostałe 20 672,40 EUR (40%) stanowi wkład własny z budżetu Województwa.

<https://bip.malopolska.pl/umwm,a.1625142,uchwala-nr-10042019-zarzadu-wojewodztwa-malopolskiego-z-dnia-06062019-r-w-sprawie-zlozenia-wniosku-o.html>

<https://bip.malopolska.pl/umwm,a.1996922,uchwala-nr-xl62121-sejmiku-wojewodztwa-malopolskiego-z-dnia-27-wrzesnia-2021-r-w-sprawie-wprowadzen.html>

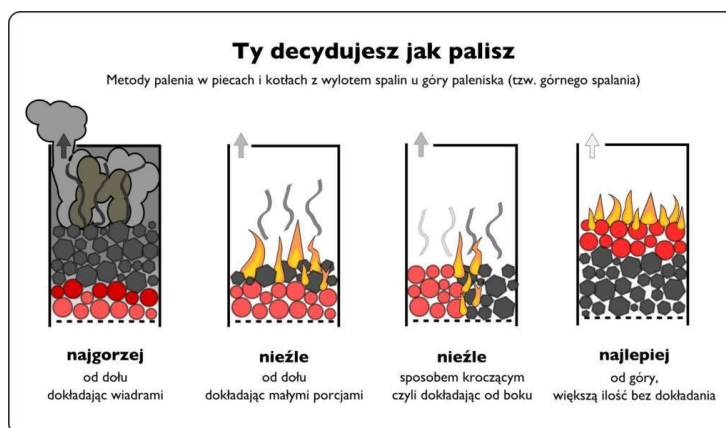
Wieloletnia praca OSP, kominiarzy i straży miejskiej idzie na marne.

Ochotnicze Straże Pożarne, kominiarze i straże miejskie przez wiele lat starały nadrobić braki edukacji społeczeństwa o poprawnym sposobie palenia w piecu, które w znacznym stopniu ogranicza dym. W ramach akcji informacyjnych organizowane były pokazy poprawnego palenia „od góry”, które jest ekologiczne i ekonomiczne. Ekologiczne, bo dymu praktycznie nie widać, a ekonomiczne, bo węgla czy drewna spalane w ten sposób starcza na dłużej. W sposób bezdymny można palić nawet w starym piecu, a nowoczesne piece z podajnikami na ekogroszek węglowy zapewniają automatyczne nieustanne spalanie od góry, dzięki czemu nie emitują sadzy. Niestety za sprawą alarmów smogowych, cały ten wysiłek idzie na marne, bo twierdzą one palenie od góry może być niebezpieczne i powodować wyższe emisje.

<https://dziennikzachodni.pl/mikolow-straznicy-miejscy-i-strazacy-pokazali-jak-palic-oszczednie-i-ekologiczne/ga/11456114/zd/21544326>

Poniższy schemat ukazuje różnice w metodzie palenia.

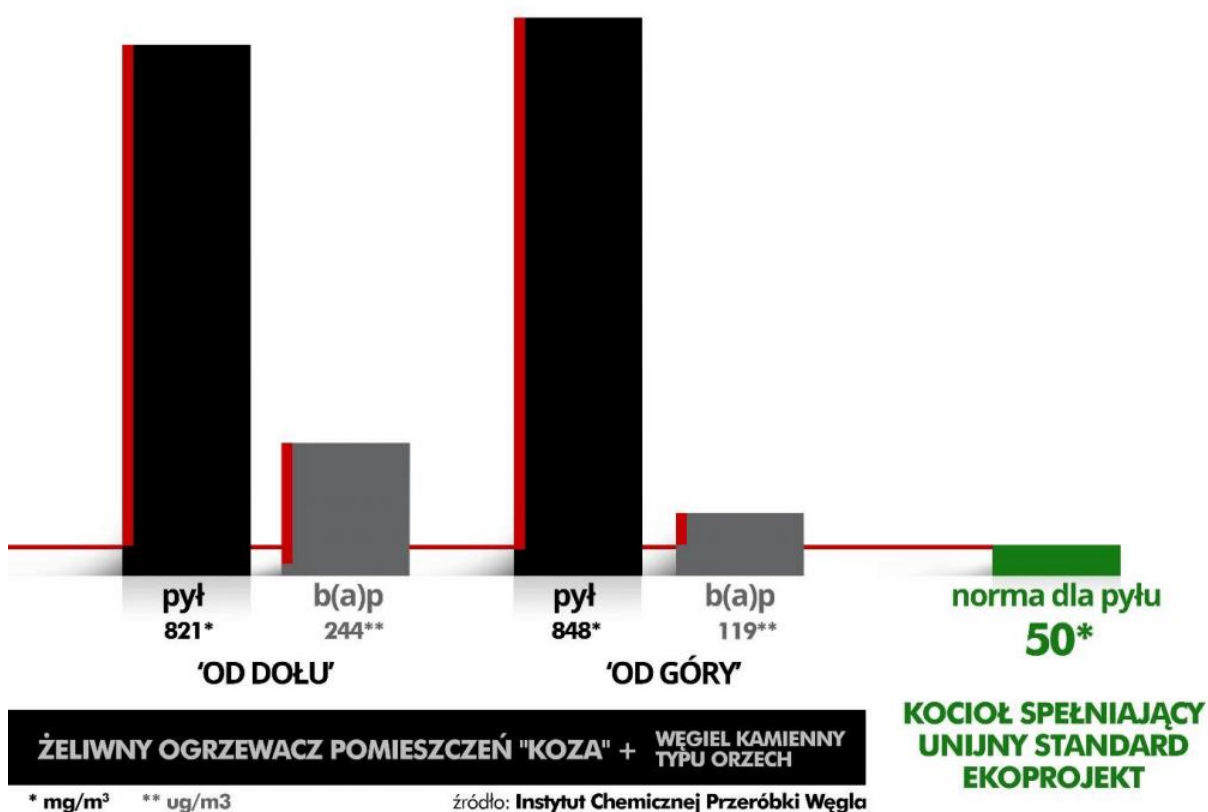

<https://dopiewo.pl/aktualnosci/2018-03-23/palenie-metoda-od-gory>

Palenie od góry zdyskredytowane przez raport zlecony przez alarmy smogowe

Ponieważ niektóre środowiska podejmowały inicjatywy uchwałodawcze, by w celu ograniczenia emisji pyłów (smogu) uchwalić przepisy o prawidłowym spalaniu jak alternatywę dla wymiany pieców i zakazów palenia, Krakowski Alarm Smogowy w ramach „unijnego projektu” zlecił raport dotyczący palenia od góry, który przeprowadził Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla z Zabrze. Jak można się domyślać, raport został przeprowadzony i przedstawiony opinii w taki sposób, by spalanie od góry uznać za złe. Wyniki raportu zostały opublikowane na oficjalnej stronie Województwa Małopolskiego z narracją uznającą palenie od góry za szkodliwe.

Poniżej wykres pomiarów w tym raporcie dla spalania węgla w piecu typu koza – czyli takim, jakich używają kominiarze i strażacy do pokazów poprawnego palenia. Tak wygląda „edukacja ekologiczna” za publiczne pieniądze w wykonaniu alarmów smogowych na stronach Województwa Małopolskiego, opisana jako „rzeczywiste efekty”. Czy rzeczywistymi efektami nie jest to, że przy tej metodzie palenia w „kozie” nie ma kłębow dymu?

<https://powietrze.malopolska.pl/aktualnosci/badania-rzeczywistych-efektow-metody-spalania-od-gory/>

Dlaczego nie elektro-filtry kominowe?

Elektrofiltry kominowe potrafią wyłapać większość emisji pyłów nawet ze starych pieców i kominków czy pieców zduńskich. W Polsce mamy kilka prototypów jak i gotowe rozwiązania, jakie oferuje np. firma Remotio z Nowego Sącza. Podobne filtry są stosowane m.in. w Niemczech, Austrii czy Szwajcarii. Redukcja emisji waha się od 50-90%. W ostatnich latach elektrofiltry kominowe były testowane przez kilka miast, między innymi Katowice. Jednak przepisy prawa i polityka kraju nie uznaje elektrofiltrów jako odpowiednie rozwiązanie i właściciele bezklasowych kominków i kotłów nawet mając taki elektrofiltr są ograniczani uchwałami antysmogowymi. Wielu mieszkańców Małopolski wolałoby założyć elektrofiltr, niż wymienić piec. Koszt elektrofiltr to ok 3-4 tysiące, a przy dofinansowaniu koszty dla właściciela byłyby mniejsze.

Jest to dobitny dowód, że w walce ze smogiem w Polsce nie chodzi o czystość powietrza, lecz o przekierowanie pieniędzy do określonych środowisk biznesowych. Tak jak alarmy smogowe dyskredytują technikę palenia od góry, która znacznie ogranicza emisje pyłów, tak też nie popierają instalacji elektrofiltrów. Dla alarmów smogowych najważniejsza jest eliminacja węgla i drewna.

<http://remotio.pl/cennik/> <https://www.youtube.com/watch?v=5BJZ8Uj5dO8>

<https://katowice.tvp.pl/34426922/elektrofiltry-kominowe-poprawia-jakosc-powietrza>

<https://gazetawroclawska.pl/filtr-wymyslony-przez-wroclawskiego-naukowca-sposobem-na-piecy-weglowe/ar/c1-15352587>

Czy smog spływa z ościennych gmin? Dokąd?

Na ile zasadne są twierdzenia o zatrucaniu mieszkańców Krakowa dymem z sąsiednich gmin i oczekiwanie likwidacji palenisk. Co prawda, 14 grudnia 2021 poziom ostrzegawczy pyłów zawieszonych PM10 (ponad 100ug/m³) przekroczony był niemal na wszystkich stacjach pomiarowych aglomeracji krakowskiej, ale... dobowe stężenia pyłów zawieszonych PM10 najniższe były właśnie na 3 stacjach z obwarzanka (z gmin ościennych tylko Niepołomice, Skawina i Zabierzów mają oficjalne stacje pomiarowe). Warto również zwrócić uwagę na wysokości stacji pomiarowych – to wcale nie jest tak, że te krakowskie są niżej położone, niż te z „obwarzanka”.

Lokalizacja	Dobowe PM10 z dnia 14.12.2021*	Wysokość npm**
Kraków - Os. Piastów	163,2	239
Kraków - Al. Krasieńskiego	150,1	207
Kraków - Ul. Bulwarowa	147,7	195
Kraków - Złoty Róg	134,9	218
Kraków - Os. Wadów	125,5	218
Kraków - ul. Bujaka	124,3	223
Kraków - Ul. Dietla	124,1	209
Zabierzów - Wapienna	124,1	238
Niepołomice - 3 Maja	104,6	201
Skawina - os. Ogrody	104,1	225
Wieliczka***	115***	

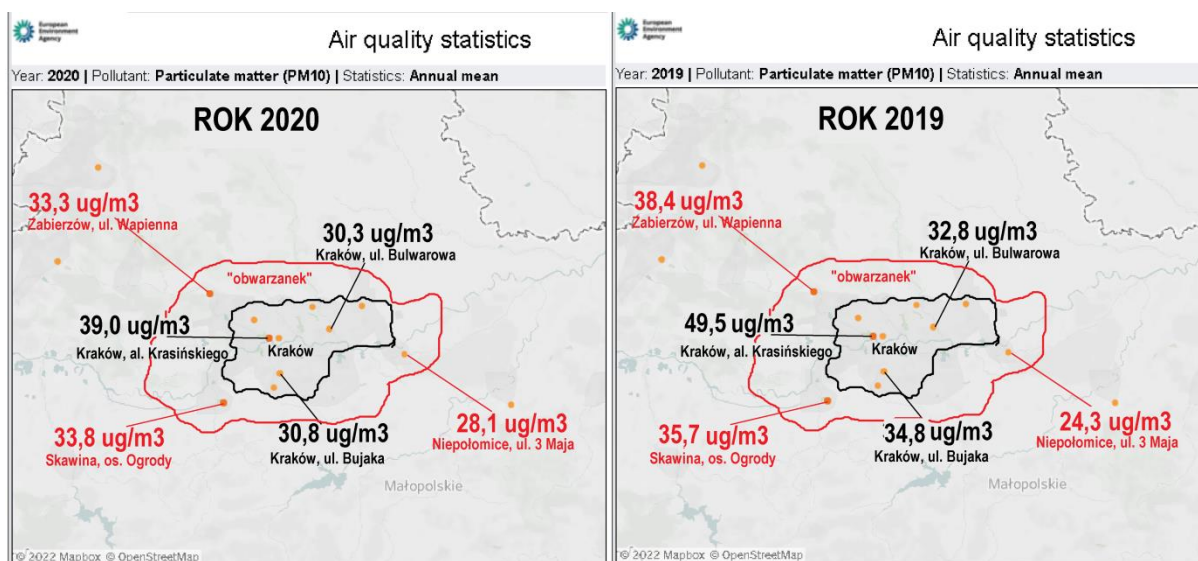
*źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/warnings>

** źródło: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

*** źródło: <https://krakowskialarmsmogowy.pl/pomiar/wieliczka/>

Jeden dzień o niczym nie świadczy, ale cały rok już tak.

Jak już wyżej wspomniano, 14 grudnia 2021 kiedy to Kraków był na czele smogowego rankingu świata, dobowe stężenia pyłów zawieszonych PM10 na stacjach w obwarzanku były niższe niż na stacjach pomiarowych w Krakowie. Ale przecież jeden dzień o niczym nie świadczy. Natomiast według oficjalnych danych pomiarowych Europejskiej Agencji Środowiska (European Environment Agency) w 2020 roku średnioroczne stężenia PM10 w centrum Krakowa były znacznie wyższe, niż na trzech stacjach obwarzanka, gdzie zakazu palenia nie ma. Podobnie było w 2019 roku. Warto zwrócić uwagę, że najniższe stężenia są w Niepołomicach – położonych niżej niż Kraków (Wisła płynie z zachodu na wschód – z Krakowa do Niepołomic)

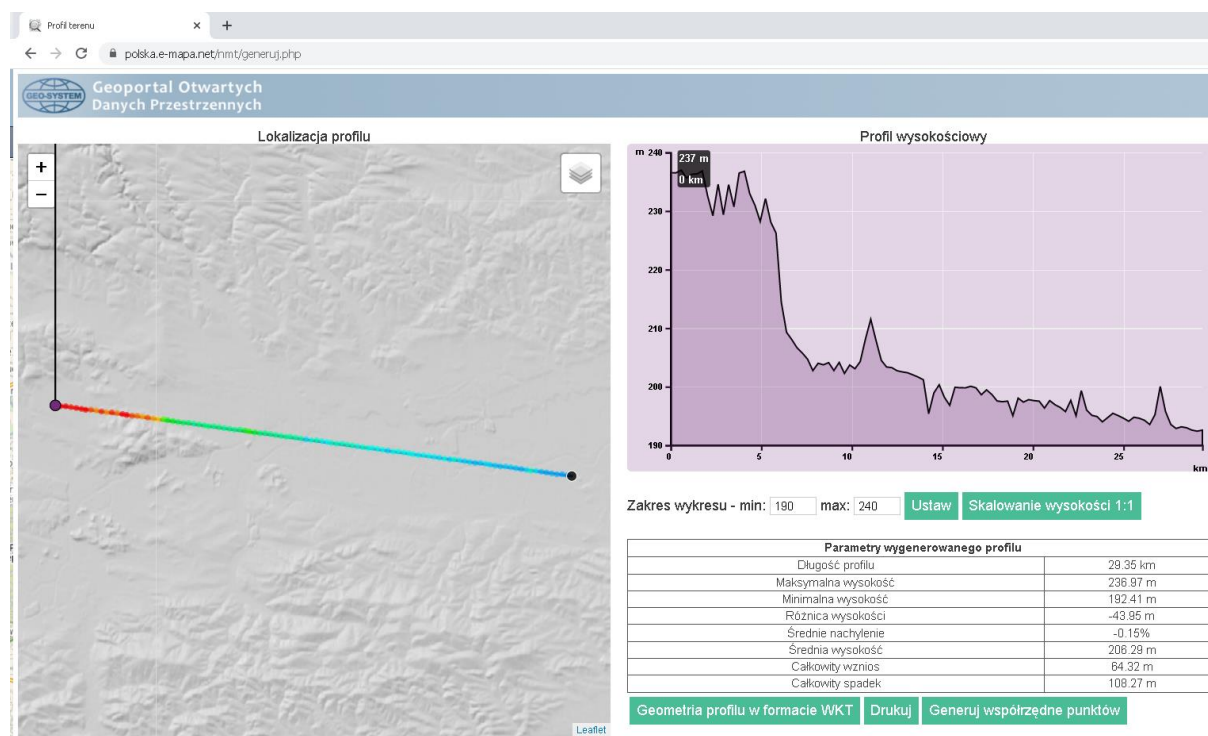
Opracowanie własne na podstawie danych EEA.

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Czy Kraków leży „w niecce” a smog „splywa” z gmin ościennych?

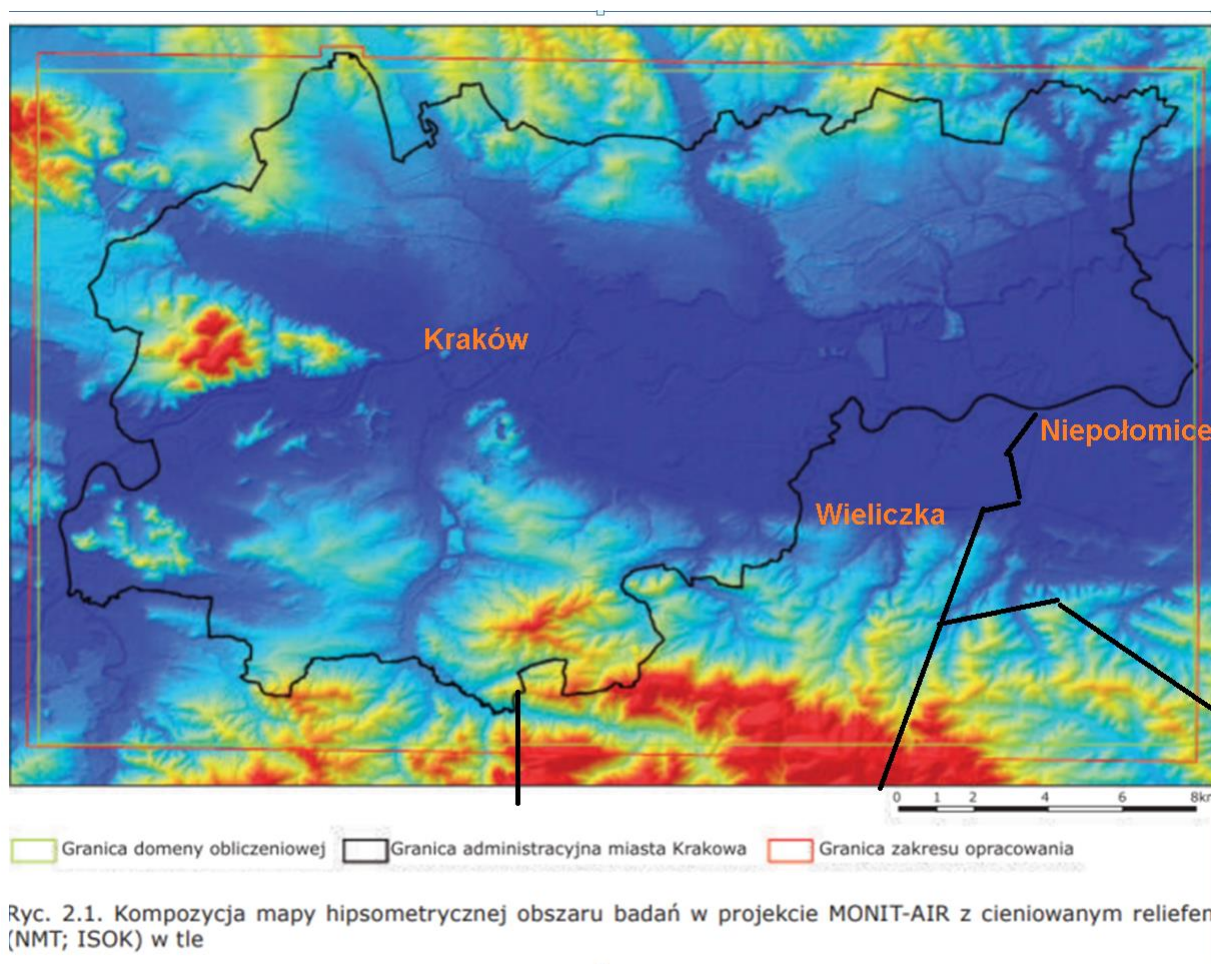
Faktem jest, że Kraków leży w dolinie Wisły, ale to nie jest tak, że dookoła otoczony jest wzgórzami. Prowadząc linię z lotniska Kraków Balice do Niepołomic (czyli z zachodu na wschód – jak na zaznaczonej mapce wysokości) widzimy, że na odcinku 29 kilometrów spadek terenu wynosi zaledwie 44 metry. Jeśli smog miałby „splywać” w miejsce której jest niżej położone, to powinien splywać do Niepołomic i tam stężenia pyłów powinny być zdecydowanie najwyższe. Jak pokazują dane przedstawione wcześniej – jest wręcz odwrotnie.

<https://polska.e-mapa.net/>

Czy Wisła płynie pod górę? Smog z obwarzanka powinien „spływać” do Niepołomic

Jeśli smog miałby „spływać” z okolicznych gmin, wyżej położonych, to finalnie powinien trafiać do Niepołomic i północnej części gminy Wieliczka, tj. miejscowości Kokotów, Brzegi, Węgrzce Wielkie i Grabie, które znajdują się w najniższej położonych terenach doliny Wisły, terenach zalewowych. Obrazuje to dobrze poniższa mapa hipsometryczna. Widać granatowy kolor to dolina Wisły, obszary żółto-pomarańczowe to wzniesienia.

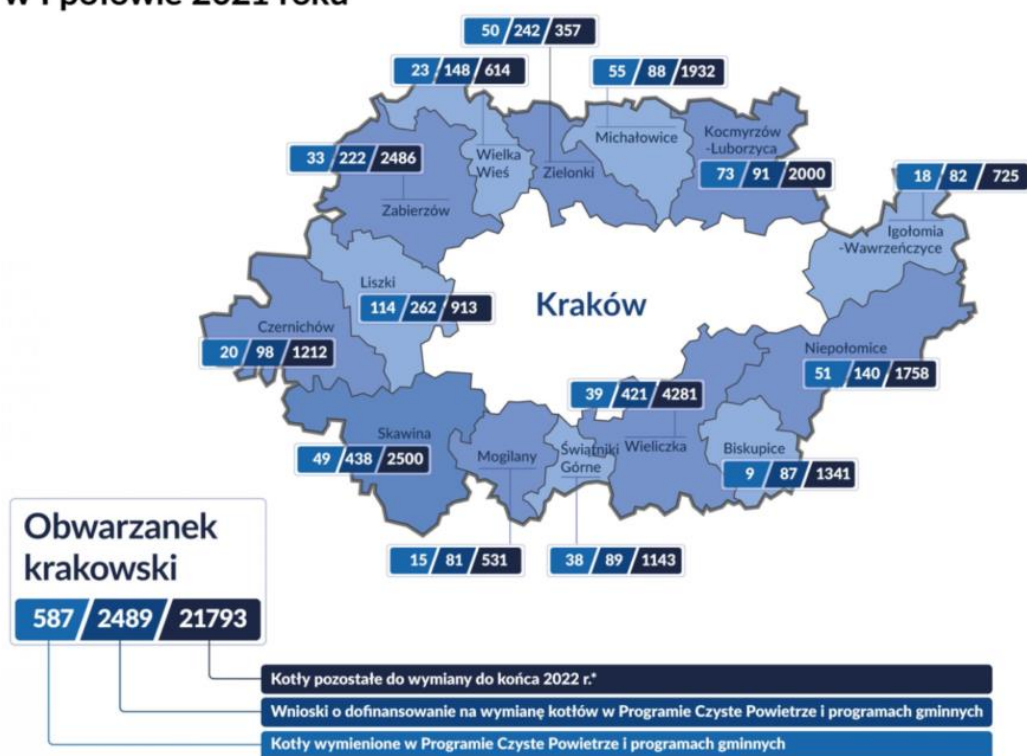
http://geo.ur.krakow.pl/download/pobierz.php?file=publikacje/literatura/Wezyk_Atlas_2016_tekst.pdf

W krakowskim obwarzanku rzekomo najbardziej „kopci” w Wieliczka.

Od 1 stycznia 2023 roku w Małopolsce ogrzewanie domów węglem lub drewnem w piecach nie spełniających wymogów 3 klasy będzie karane mandatami w wysokości od 500 do 5 tys. złotych. Wymiana wszystkich pieców w jeden rok jest czymś nierealnym.

Wieliczka (gmina wiejsko-miejska) jest największą gminą metropolii krakowskiej, której też jest pozostaje najwięcej palenisk, Mając to na uwadze, można dojść do wniosku, że zarzuty trucia Krakowa padają w dużej mierze na Wieliczkę, bo z racji największej ilości pieców do wymiany, to rzekomo Wieliczanie mieliby truć Krakowian najmocniej.

Wymiana kotłów w "obwarzanku krakowskim" w I połowie 2021 roku

Źródło: Stowarzyszenie Metropolia Krakowska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
*dane dotyczące istniejących urządzeń pochodzą z niepełnej inwentaryzacji prowadzonej w gminach

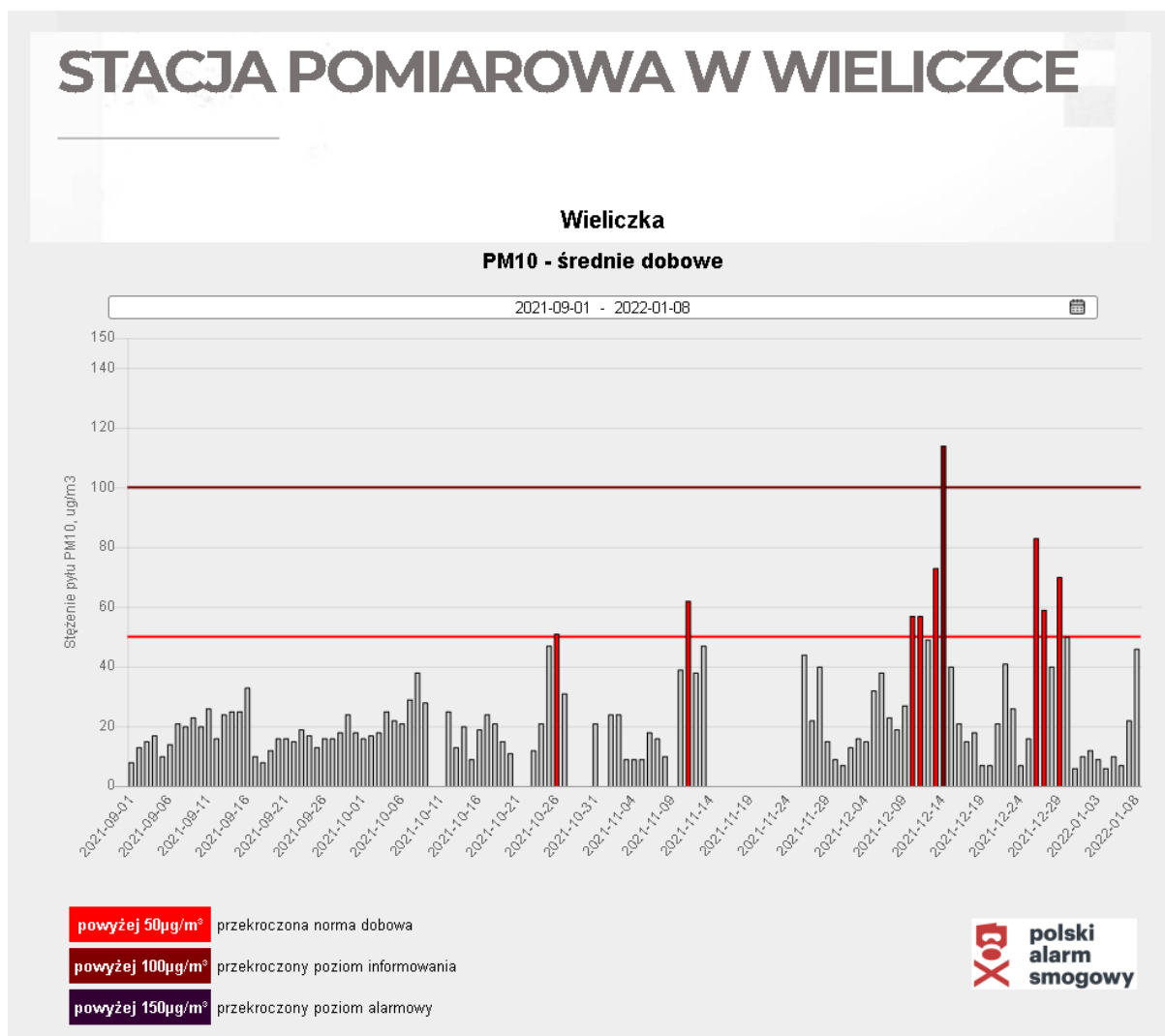
<https://smoglab.pl/dane-inicjatywy-600-2-procent-kopciuchow/>

Pomiary „smogu” w Wieliczce wskazują na dobry stan powietrza.

Krakowski Alarm Smogowy na swoich stronach przedstawia wyniki pomiarów pyłów zawieszonych PM10 w Wieliczce. Według danych pomiarowych w tym sezonie grzewczym, tj. od 1 września 2021 do 8 stycznia normy powietrza dla PM10 przekroczone były tylko 9 razy, i to nieznacznie. Raz, 14 grudnia 2021 przekroczony został poziom informowania (ponad 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), ale w tym dniu większość Małopolski miała problem ze smogiem, a w Krakowie stężenia PM10 były znacznie wyższe niż w Wieliczce. Jeśli zatem przez pół sezonu grzewczego norma dobową została przekroczona tylko 9 razy, to niewykluczone, że w całym roku jest ich mniej niż dopuszcza norma WHO, tj. 35 dni.

W tym okresie na poniższej grafice średnie dobowe stężenie PM10 wynosi ok 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dla jasności – wymogi WHO to 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w perspektywie całego roku, a jak wiemy w okresie letnim stężenia pyłów są znacznie niższe.

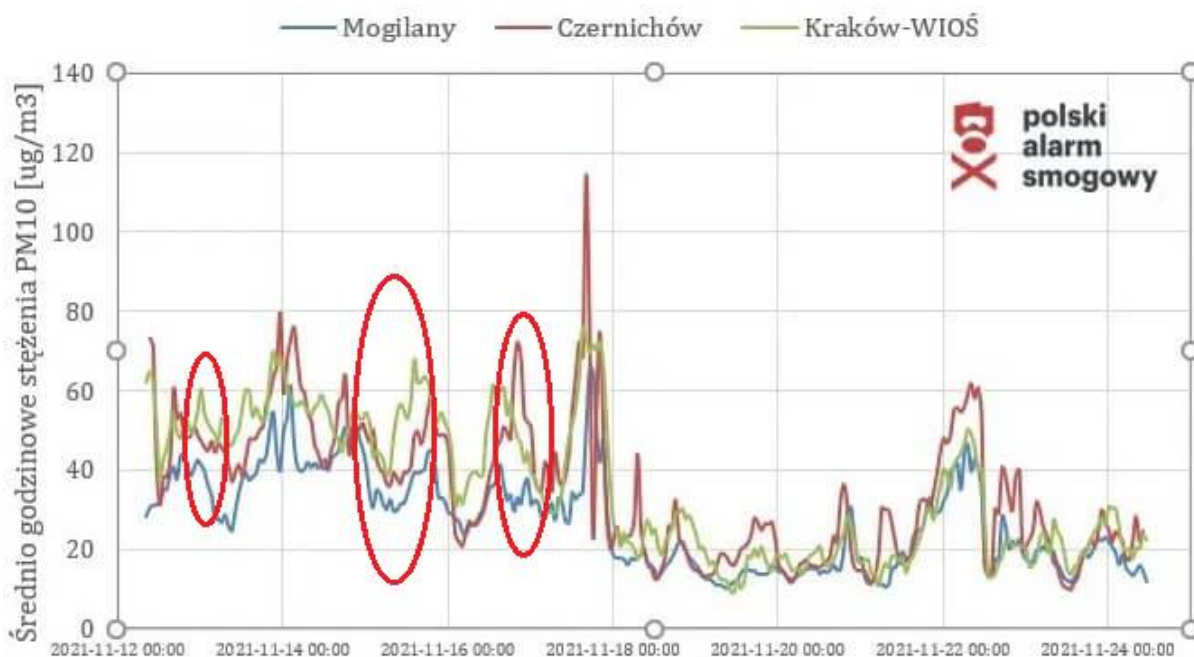
Czy zatem Wieliczka truje Kraków? Czy szef Alarmów Smogowych Andrzej Guła zarzucający Wieliczanom trucie Krakowian nie patrzy na dane, które są na ich stronie?

<https://krakowskialarmsmogowy.pl/pomiar/wieliczka/>

Skoro nie Wieliczka i Niepołomice, to może inne gminy trują Kraków?

Posłużmy się tutaj świeżymi danymi z listopada 2021 przedstawianymi przez sam Krakowski Alarm Smogowy. Poniżej widoczne są ciągle pomiary stężeń PM10 dla Krakowa oraz dwóch gmin powiatu krakowskiego – Mogilany i Czernichów na przestrzeni 10 dni. W obu tych gminach działa w sumie ok 1700 pieców, które powinny być wymienione do końca 2022 roku. W Krakowie jak wiemy, mamy zakaz palenia. Jak czytamy w podsumowaniu badań „Średnia dla całych pomiarów w Mogilanach wyniosła: 27 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w Czernichowie: 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a w Krakowie 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Co oznacza, że „kopcące” gminy miały nie-gorszą jakość powietrza, niż Kraków z zakazem palenia. Warto też zwrócić uwagę, iż stężenia pyłów były bardzo zbieżne i skorelowane w czasie. Nie widać przesunięcia, które wskazywałoby, iż pyły pojawiają się najpierw w Czernichowie i Mogilanach a później w Krakowie. Można jednak zaobserwować momenty (zaznaczone na czerwono przez redaktora raportu), w którym stężenia w Krakowie rosły, podczas gdy w pozostałych 2 gminach się nie zmieniały. Można również zaobserwować odwrotne zjawisko, gdzie w Czernichowie stężenia wzrosły, a w Krakowie – spadały. Czy słuszne są zatem słowa Pana Andrzeja Guły, prezesa Krakowskiego Alarmu Smogowego, który twierdzi, że dym z gmin ościennych po kilku godzinach trafia do płuc mieszkańców Krakowa?

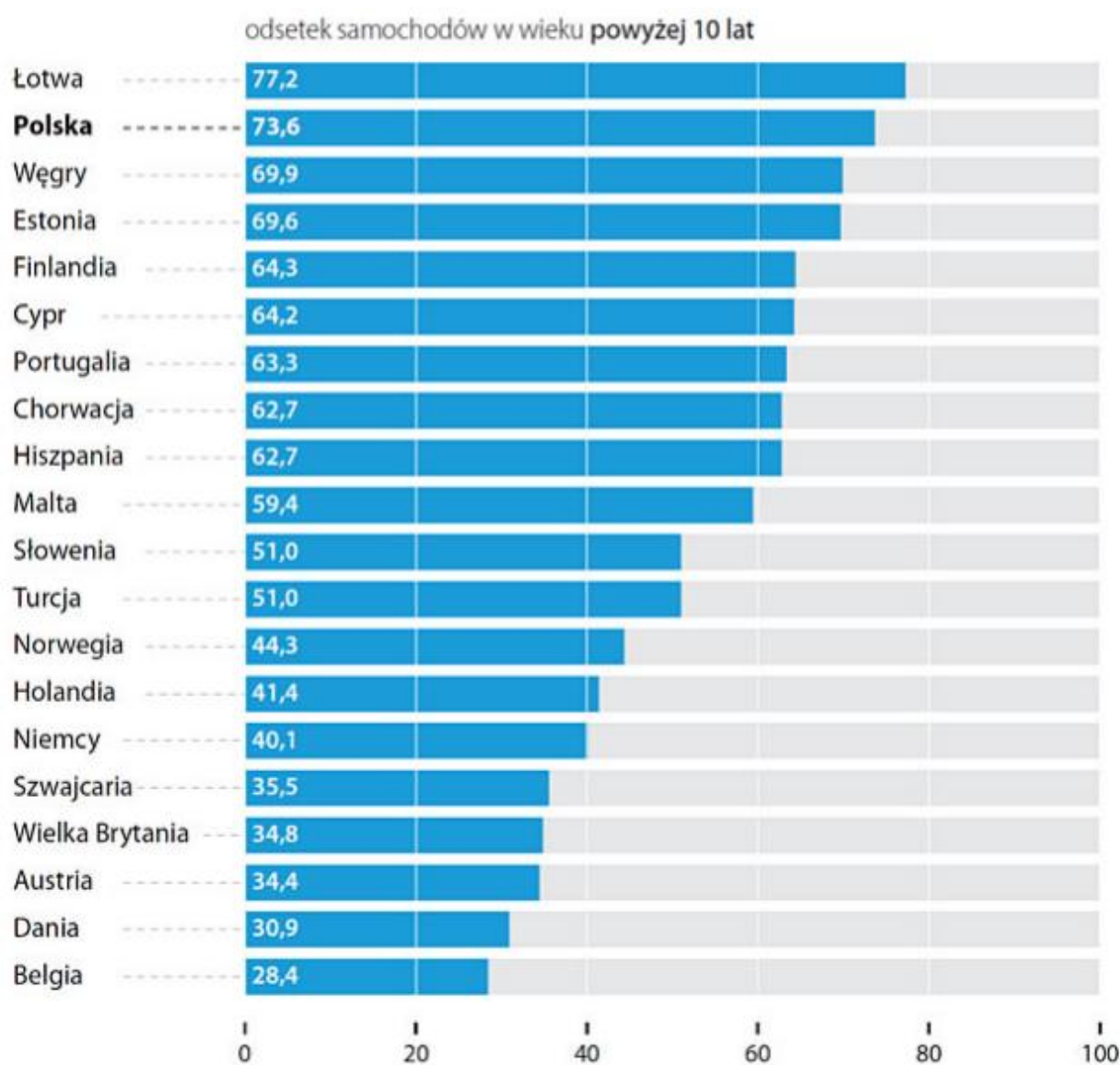

<https://krakowskialarmsmogowy.pl/2021/12/21/podsumowanie-kampanii-malopolska-bez-smogu-2021/>

Starsze auta dokładają smogu

Wskazując na źródła zanieczyszczeń powietrza nie można zapominać o samochodach spalinowych, w tym dostawczych i TIRów, które dokładają się emisjami pyłów i tlenków azotu. Dotyczy to zwłaszcza starszych aut z silnikiem Diesla, a takich w Polsce jest całkiem sporo. Wg raportu Najwyższej Izby Kontroli (NIK) z 2020 r. Polska jest w czołówce najstarszych, ponad 73% aut w Polsce miało ponad 10 lat. Starsze silniki Diesla (poniżej normy euro 4) emitują ok. 10 razy więcej pyłów niż silniki benzynowe i nowsze Diesle.

Mając na uwadze fakt, iż w Krakowie mimo zakazu palenia największe stężenia pyłów i tlenków azotu są w centrum miasta (przy al. Krasińskiego – codziennie zakorkowana), należy wskazać iż to auta (oprócz gęstej, narastającej zabudowy zabudowy) są główną przyczyną smogu w Krakowie – zwłaszcza, że przekroczenie norm zdarza się również w lecie.

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych Eurostat.

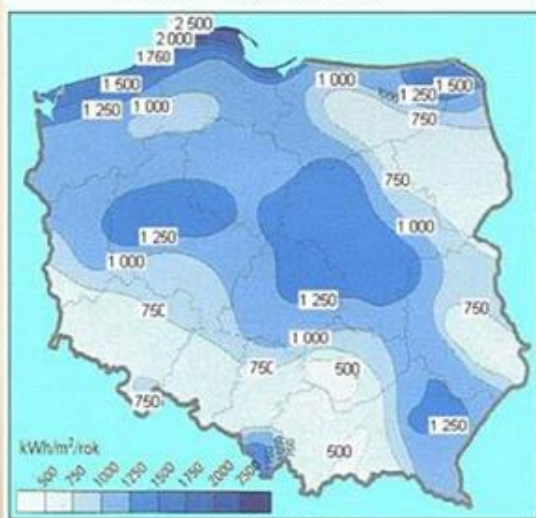
<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/zabojczy-smog-z-samochodowych-spalin.html>

W Małopolsce są słabe wiatry, a szorstkość terenu Krakowa je spowalnia.

W okolicach Krakowa próżno szukać elektrowni wiatrowych. Stawianie ich w Małopolsce jest po prostu słabo opłacalne lub nieopłacalne, a to z uwagi na niską siłę wiatrów. Dodatkowo, gęsta i wysoka zabudowa ma dużą szorstkość terenu, co zatrzymuje wiatr na niższych poziomach.

Polska: Mapa wiatrów - lata 90-te - 3

Energia wiatru na wysokości 50 m npg, w kWh/(m²·rok), na terenie otwartym (bez szczytowych partii gór)
Okres obserwacji: 1971 - 2000

Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa.

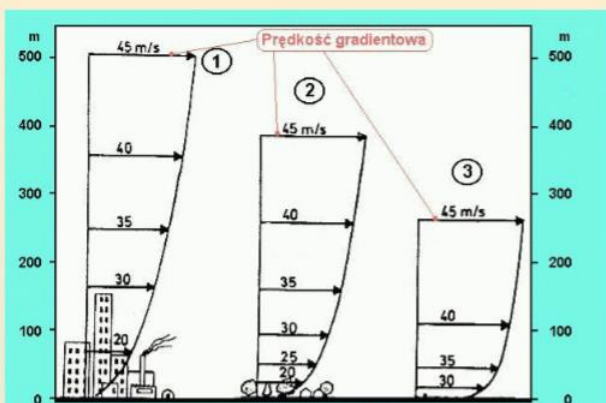
Mezokalowa mapa wiatrów - 3

Na mapie naniesione są izolinie rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (50 m n.p.g.).

Mapa jest sporządzona na podstawie wyników 30-letnich pomiarów prędkości wiatru wykonanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w latach 1971 – 2000.

Lokalizacja obszarów korzystnych dla energetyki wiatrowej wykazuje duże podobieństwo do wyżej pokazanych map wiatru. Podobnie jest z lokalizacją obszarów niekorzystnych. Różnice wskazań wynikają zarówno ze obserwowanych zmian klimatycznych jak też, co jest chyba najbardziej istotne, z innej wysokości pomiarów wiatru (tu: 50 m n.p.g.)

SZORSTKOŚĆ TERENU - 1

	Względna energia	Klasa szorstkości
① Teren miejski z wysoką zabudową. Duże lasy	< 30 %	3,5
② Tereny rolnicze z pewną ilością drzew i zabudowań odległych od siebie o > 1000 m	60 %	2
③ Teren otwarty, niewielka ilość drzew, krzewów i zabudowań (bardzo rzadkich)	70 %	1
Otwarte wody	100 %	0

Profile wiatru nad określonym typem terenu oraz względna wartość energii wiatru do wykorzystania energetycznego

Ilustracja zmiany prędkości wiatru dla różnych klas szorstkości terenu

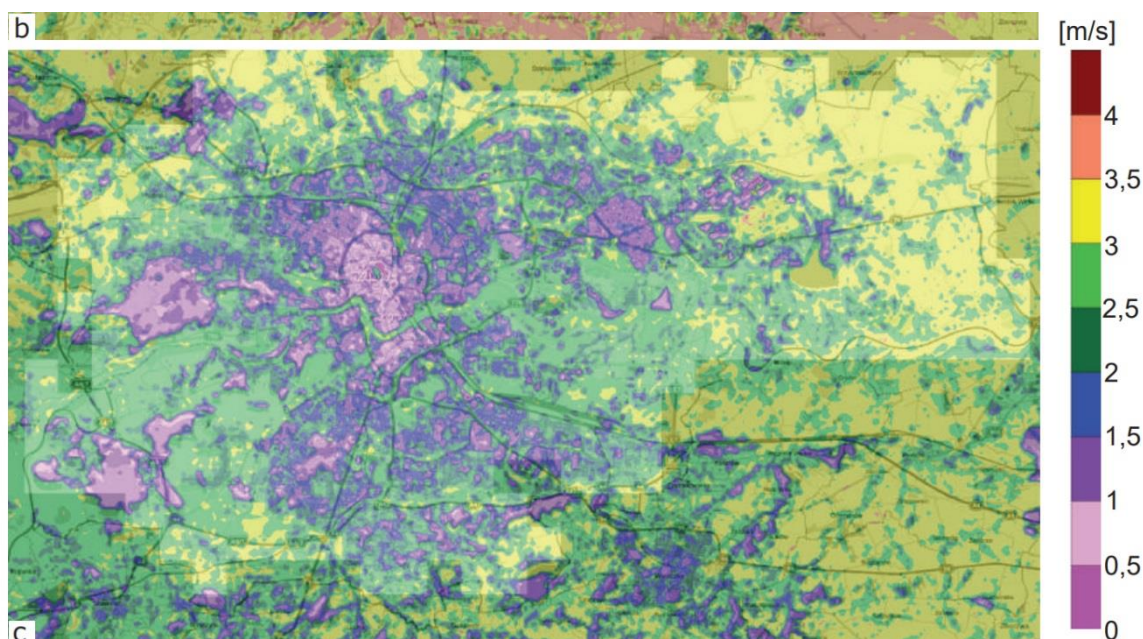
Kategorię terenu opisuje się klasą szorstkości.

Istnieje kilka sposobów klasyfikacji klasy szorstkości, które są do siebie zbliżone.

Obok: pierwszy sposób klasyfikacji (wg opracowań duńskich).

Gęsta zabudowa w Krakowie to brak wiatru.

W 2016 roku na zlecenie Miasta Krakowa sporządzony został „Atlas pokrycia terenu i przewietrzania Krakowa”, który został poparty dwuletnimi badaniami m.in. prędkości wiatru. Poniższa mapka pokazuje uśrednione prędkości roczne wiatru na wysokości 4 metrów. Obszar oznaczony kolorem różowym i fioletowym to w zasadzie brak wiatru, pokrywa się on z gęstą zabudową w Krakowie, która w ostatnich latach się nasila, a władze Krakowa pozwalają na zabudowę kolejnych terenów przez deweloperów.

4.14. Mapy uśrednionej dla 2013 roku prędkości wiatru na wysokości (a) 15m, (b) 10m i (c) 4m (na podkładzie OpenStreetMap)

https://www.krakow.pl/aktualnosci/209121,29,komunikat_atlas_pokrycia_terenu_i_przewietrzania_krakowa_nagrodzony.html

Kraków – „betonowe królestwo”, „chów klatkowy”.

W ramach „walki ze smogiem” krakowskie władze przychylają się do ciągłej zabudowy wolnej przestrzeni gęstą zabudową blokową. Przykładem może być choćby osiedle Avia, w przyszłości zabudowane mają być Kliny, a na Rybitwach mają stanąć 100metrowe wieżowce...

 Bartosz Dybała 11 stycznia 2021, 16:48

Czyżyny w ostatnich latach zostały mocno zabudowane, powstało m.in. słynne już osiedle Avia. Tereny w rejonie ulicy Orlińskiego jeszcze kilka lat wstecz wyglądały zupełnie inaczej, było dużo wolnej przestrzeni, zieleni, krzewy.

<https://gazetakrakowska.pl/tak-wygladal-krakow-bez-osiedla-avia-galerii-bronowice-oraz-serenady-nie-poznacie-tych-miejsc-zdjecia/ar/c1-15384456>

<https://dziennikpolski24.pl/avia-betonowe-krolestwo-czyzyn-zobacz-jakie-wrazenie-robi-to-niezwykle-osiedle-zdjecia/ar/c9-14318687>

Zabudowa Krakowa postępuje coraz szybciej.

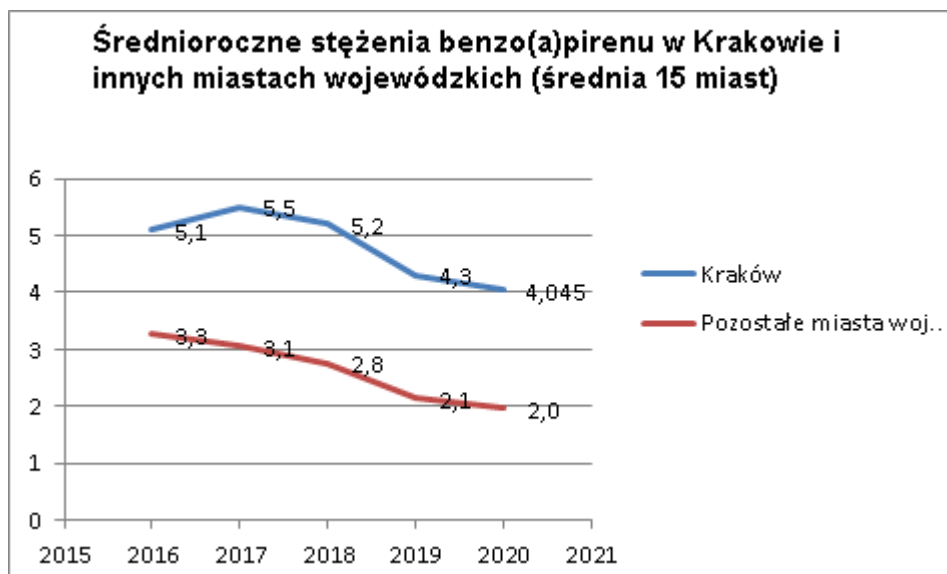
Według serwisu lovekrakow.pl „W Krakowie znajduje się niemal 417 tys. mieszkań. W pierwszym półroczu 2021 roku oddano do użytkowania 4,1 tys. mieszkań oraz wydano pozwolenia budowlane na powstanie kolejnych 5,5 tys. lokali mieszkalnych – to prawie 40 proc. więcej mieszkań, na które wydano pozwolenia względem 2019 i 2020 roku.”

https://biznes.lovekrakow.pl/aktualnosci/4-tys-mieszkan-wiecej-w-miescie-czekamy-na-budowe-5-5-tys-kolejnych_42724.html

Mimo zakazu palenia Kraków najgorszy z polskich miast wojewódzkich

W 2016 roku w Krakowie były dwie stacje pomiarowe mierzące stężenia benzo(a)pirenu – na ul. Bujaka (południe miasta) i ul. Bulwarowa (północny-wschód). W 2016 roku uśrednione roczne stężenia benzo(a)pirenu wynosiły 5,1 ng/m³, a w 2020 roku wyniosły 4,0. W efekcie, stężenia te spadły o 21% na przestrzeni 5 lat, w ciągu który intensywnie eliminowano piece i wprowadzono zakaz paliw stałych. Jak ta poprawa ma się do innych miast wojewódzkich. Otóż średnia stężenia benzo(a)pirenu w 15 pozostałych miastach wojewódzkich w Polsce, które nie wprowadziły całkowitego zakazu obniżyła się o 34%.

Opracowanie własne na podstawie danych Europejskiej Agencji Środowiska (EEA)

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Katowice i Łódź z lepszym postępem niż Kraków.

Z oficjalnych statystyk Europejskiej Agencji Środowiska, która zapewne bazuje na oficjalnych danych polskiego Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska, wynika, iż zakaz palenia w Krakowie nie miał istotnego wpływu na poprawę stężeń benzo(a)pirenu. Miasta takie jak Katowice czy Łódź, które w 2016 roku miały wyższe wskaźniki benzo(a)pirenu, w 2020 roku odnotowały wskaźniki niższe niż Kraków – bez wprowadzenia całkowitego zakazu palenia. W Łodzi nadal na wymianę czeka ok 45 tysięcy pieców. Warto też zaznaczyć, iż w 2020 roku w zasadzie nie było zimy, a w związku z COVID-19 znacznie ograniczony został ruch samochodowy.

Średnioroczne stężenia Benzo(a)pirenu na oficjalnych stacjach pomiarowych						
Stacja pomiarowa	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2016-2020
Kraków Bujaka	5,2	5,0	4,9	3,9	3,7	-28%
Kraków Bulwarowa	5,0	6,0	5,5	4,7	4,4	-13%
Katowice - Kossutha	6,2	7,8	4,7	4,1	3,5	-44%
Kielce Kusocińskiego	5,0	5,3	3,5	3,5	3,3	-35%
Opole manualna 4	4,4	4,6	3,4	3,2	2,7	-40%
Wrocław- Korzeniowskiego	4,3	3,2	2,8	1,6	2,6	-40%
Łódź Legionów 1	6,0	4,1	3,9	2,7	2,3	-61%
Zielona Góra - ul Krótka	2,1	1,9	3,8	3,3	2,3	8%
Rzeszów Nowe miasto	4,0	4,2	3,2	2,4	2,0	-49%
Poznan - Chwiałkowskiego	2,3	2,7	2,9	3,2	2,0	-13%
Lublin - Śliwińskiego	3,4	2,1	1,9	1,6	2,0	-41%
Białystok-Miejska	1,1	1,6	1,5	0,9	1,6	48%
Toruń - Policja	2,5	2,3	2,5	1,5	1,6	-36%
Szczecin - Piłsudskiego	2,2	1,9	2,2	1,1	1,1	-49%
Warszawa-Anieli Krzywoń	1,6	1,6	1,5	1,0	0,8	-48%
Gdańsk - Wrzeszcz	2,5	1,1	2,0	1,1	0,8	-69%
Olsztyn - Puszkina	1,3	1,5	1,5	0,9	0,8	-41%

Źródło: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Opracowanie własne na podstawie danych Europejskiej Agencji Środowiska (EEA)

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

<https://www.radiolodz.pl/posts/66251-5-tys-piecow-wymienionych-na-przyjazne-srodowisku-w-lodzi>

Według symulacji we Włoszech i Niemczech więcej ludzi „umiera na smog” niż w Polsce.

W mass mediach często powtarzaną manipulacją jest, że w Polsce 45 tysięcy osób rocznie umiera na smog. Niektóre media twierdza nawet, że umiera ich dwa razy więcej, tu przykład:

<https://wyborcza.biz/biznes/7,177151,26770155,mysleliscie-ze-przez-smog-umiera-46-tys-polakow-rocznie-szacunki.html>

Są to manipulacje służące jedynie nakręcaniu emocji strachu. Owszem, ludzie mogą umrzeć z zatrucia skażonym powietrzem – ale raczej w przypadku tlenku węgla – zaccadzenia.

Skąd zatem te 45 tysięcy? To fikcyjna liczba wyliczona na podstawie przyjętych założeń, że pyły zawieszone PM2.5 co roku powodują wzrost przedwczesnych zgonów o 6,2% na każde 10ug/m³. Jest ona wzięta z raportu Europejskiej Agencji Środowiska. W narracji w polskich mediach nie podaje się jak ta liczba kształtuje się dla innych krajów, a to warto podkreślić. Na pierwszym miejscu są znacznie cieplejsze i bogatsze kraje Europy Zachodniej.

Podkreślić należy, że są to fikcyjne wyliczenia służące jedynie do celów propagandowych, a nie żadne dane ze szpitali czy z kart pacjenta. Zatem, o ile jesteśmy w stanie wskazać osoby, które zatręły się tlenkiem węgla (czadem) i liczbę osób które zmarły, o tyle nie można wskazać żadnej osoby, która zatręła się wyższymi stężeniami PM2.5. WHO może w każdej chwili zmienić przelicznik, tak jak w 2021 roku zmieniła normę stężeń PM2.5 z 10 do 5 ug/m³.

No.	Country	PM2.5	O3	NO2	Suma
1	Italy	59 500	3 300	21 600	84 400
2	Germany	59 500	2 100	10 400	72 000
3	France	43 400	1 500	7 700	52 600
4	United Kingdom	37 800	530	14 100	52 430
5	Poland	44 600	1 100	1 600	47 300
6	Spain	25 500	1 800	5 900	33 200
7	Romania	25 500	720	1 500	27 720
8	Bulgaria	14 100	500	700	15 300
9	Hungary	12 800	610	720	14 130
10	Greece	11 100	780	1 300	13 180

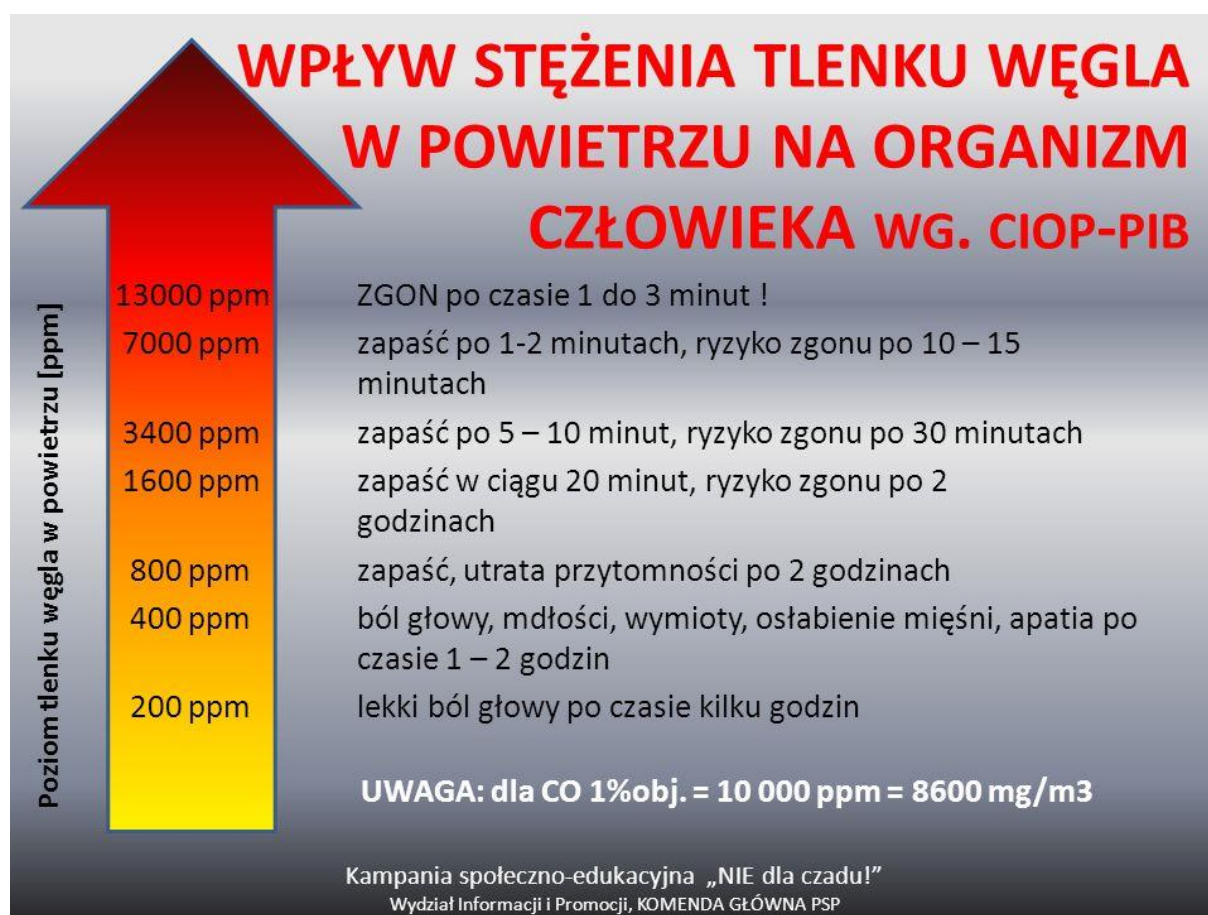
Opracowanie własne na podstawie danych Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

<https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/many-europeans-still-exposed-to-air-pollution-2015/premature-deaths-attributable-to-air-pollution>

Zanieczyszczenia powietrza mogą zabić, ale to zależy od stężeń.

Według WHO norma dla stężeń tlenku węgla (czadu) w powietrzu to 35 ppm. Pierwsze objawy zatrucia (lekki ból głowy) objawiają się już przy stężeniu 100-200 ppm, czyli ok 300-600% normy. Przy poziomie 400 ppm, czyli ok 1100% krotnym przekroczeniu normy, po godzinie odczuwalne są u człowieka silne efekty zatrucia. Przy 800 ppm czyli 22 krotnym przekroczeniu następuje utrata przytomności po 2 godzinach. Tych informacji nikt nie neguje, bo potwierdzają to fakty. W Polsce każdego roku, z powodu zatrucia tlenkiem węgla pochodzącym z gazowych grzejników wody przepływowej, umiera ok. 100 osób, a kilka razy więcej ulega zatruciu wymagającym hospitalizacji. Przeważająca większość wypadków śmiertelnych zdarza się między 1 listopada a 31 marca, a więc w porze chłodnej.

W USA co roku 15 tys. osób zatrują się czadem, z czego 500 kończy się śmiertelnie.

<http://www.czytelniamedyczna.pl/4510.zatrucie-tlenkiem-wgla.html>

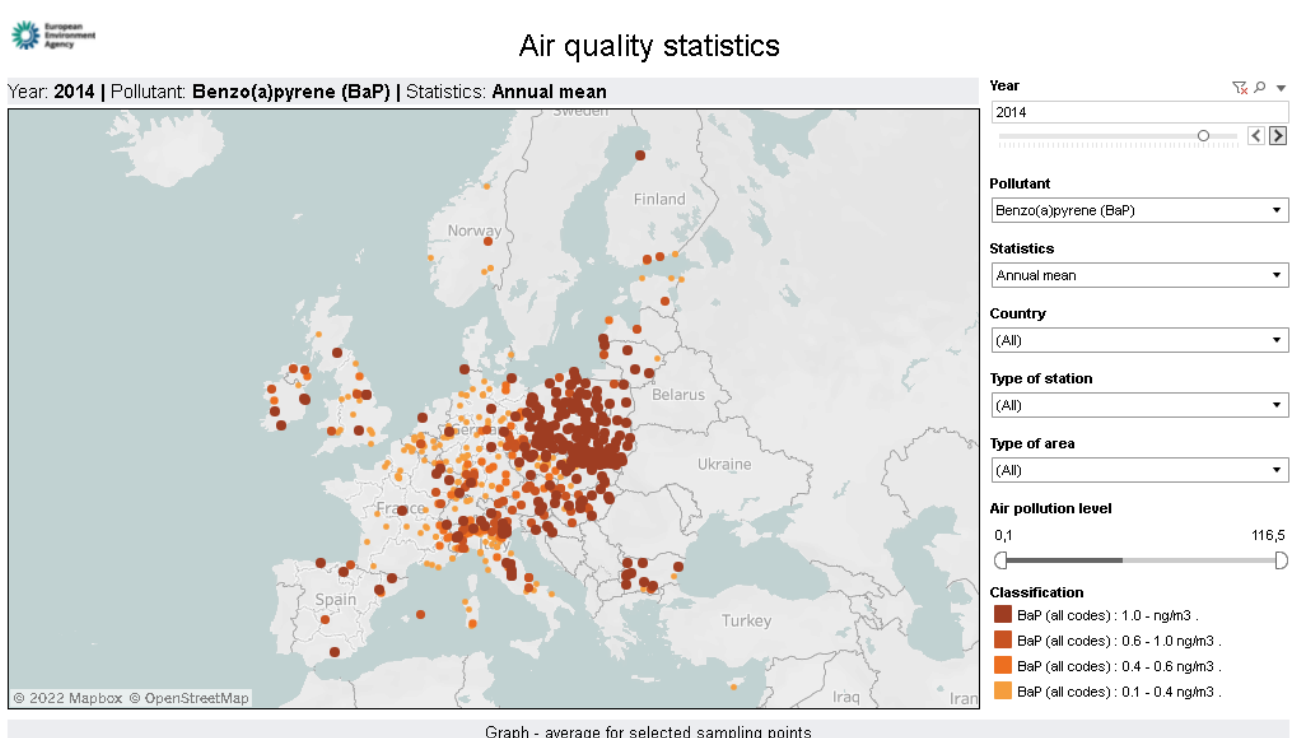
<https://www.gov.pl/web/kwpsp-opole/prewencja-spoleczna-porady-tlenek-wegla>

Czy polskie powietrze jest trujące?

Zanieczyszczeń powietrza jest wiele, ale skoncentrujemy się na stężeniach pyłów PM10 (które zawsze idą w parze z PM2.5) i benzo(a)pirenie, które najczęściej podaje się jako źródła smogu. We wcześniej części raportu została ukazana ekspertyza, wg której bawiące się dzieci w przedszkolach i żłobkach powodują wzrost stężeń PM10 do poziomów 1000% normy. I to się dzieje na co dzień w zamkniętych pomieszczeniach i w lecie i w zimie. Czy coś im z tego powodu doskwiera? Tak było od zawsze i będzie.

A jak jest z benzo(a)pirenem (BaP), rzekomo silnie rakotwórczym? Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznaje, że neutralny poziom to 0,12 ng/m³. Wyższe stężenia rzekomo zwiększają ryzyko raka płuc i skracają długość życia. Ponieważ w Europie stężenia BaP znacznie przewyższają normy WHO, Unia Europejska dopuszcza średnioroczne stężenia BaP na poziomie 1 ng/m³.

Mapa Europy z przekroczonymi normami Benzo(a)pirenu wg norm WHO (0,12 ng/m³).

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Czy benzo(a)piren się nie przemieszcza? Ciekawostka ze Zgorzelca.

W Zgorzelcu są dwie stacje pomiarowe, które mierzą BaP. Jedna jest po polskiej stronie, a druga – 2 kilometry dalej po niemieckiej stronie (Goerlitz). Obie stacje są na podobnej wysokości 210-215 m npm. Dzieli je rzeka Nysa Łużycka. W 2012 roku po polskiej strony pomiary były nawet 9 razy wyższe niż niemieckie. Średnio przez 11 lat polska stacja pomiarowa pokazywała ponad 4-krotnie wyższe stężenia.

Czy to kwestia innego sprzętu do mierzenia, czy może benzo(a)piren się nie przemieszcza? Jeśli tak, to teoria o truci Krakowa przez gminy ościenne jest obalona.

Średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w Zgorzelcu		
Rok	Zgorzelec - stacja niemiecka	Zgorzelec - stacja polska
2010	1,24	6,79
2011	1,15	4,90
2012	1,28	9,49
2013	1,16	4,46
2014	1,18	3,83
2015	0,75	3,58
2016	1,20	4,90
2017	1,00	3,30
2018	1,10	3,20
2019	0,60	1,70
2020	0,51	1,45
Średnia	1,02	4,33
norma UE	1,00	

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Czy stężenia benzo(a)pirenu w Polsce są groźne?

Co się dzieje z człowiekiem, gdy narażony jest nieustannie przez cały rok na powietrze przekraczające drastycznie poziom normy benzo(a)pirenu wg WHO i UE?

W Małopolsce, na przykład Nowym Targu i Nowym Sączu (gdzie mierzone są codziennie stężenia BaP), dobowe stężenia często przekraczają 40 ng/m³. Skupmy się tylko na Nowym Targu, dla którego średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu wynosiły w 2019 roku 18 ng/m³. Średnioroczne oznacza, że w jeden dzień jest 1 ng, w inny 15 ng/m³, a czasem 40 ng/m³ – ale średnio w ciągu roku 18 ug/m³, czyli aż 15 000% (piętnaście tysięcy procent) normy wg WHO, ustalonej na 0,12 ug/m³ oraz 1800% łagodniejszej normy UE, ustalonej na 1 ug/m³ w ciągu roku.

<https://krakowskialarmsmogowy.pl/2021/12/09/gdzie-truja-najmocniej-smogowy-ranking-roku-2020/>

Czy ludzie w Nowego Targu w ogóle żyją?

Przy tak „skażonym” powietrzu, warto zadać sobie pytanie czy mieszkańcy Nowego Targu w ogóle żyją. Bo przecież gdyby w takim stopniu (15 000% normy WHO) przekroczone byłyby normy WHO dla tlenku węgla (czadu), to z pewnością wszyscy by umarli w ciągu jednego dnia. Okazuje się, że mieszkańcy nie tylko żyją, ale żyją znacznie dłużej niż średnia w Polsce. Według danych za 2020 r. o długości życia w Polsce opublikowanych przez GUS, region nowotarski jest na 11 miejscu wśród 73 regionów, dla których liczy się długość życia. Przeciętny mieszkaniec Nowego Targu żyje 77,5 lat, prawie o 2 lata dłużej, niż mieszkańcy nadmorskiego Elbląga (75,8 lat), gdzie w 2020 r. poziom benzo(a)pirenu był w europejskiej normie (tj. 0,91 ug/m³). Czy mieszkańcy Nowego Targu to specjalny genetyczny sort człowieka? Czy to terminatorzy?

Czy może jednak ludzka natura jest przyzwyczajona do wyższych stężeń benzo(a)pirenu, niż to ustaliło WHO i UE?

Miejsce w 2020	Region	Długość życia	Miejsce w 2020	Region	Długość życia	Miejsce w 2020	Region	Długość życia
1	m. Kraków	78,8	26	olsztyński	76,8	51	grudziądzki	76,1
2	trójmiejski	78,7	27	suwalski	76,8	52	kaliski	76,0
3	m. st. Warszawa	78,5	28	bielski	76,8	53	pilski	76,0
4	białostocki	78,3	29	chełmsko-z	76,7	54	ostrołęcki	75,9
5	m. Wrocław	78,3	30	warszawski	76,7	55	radomski	75,9
6	m. Poznań	78,2	31	puławski	76,6	56	sieradzki	75,8
7	rzeszowski	78,1	32	świecki	76,6	57	elbląski	75,8
8	tarnobrzegi	77,9	33	sandomierski	76,6	58	jeleniogórski	75,8
9	krośnieński	77,9	34	rybnicki	76,6	59	szczecinecko-pyrzy	75,8
10	tarnowski	77,8	35	wrocławski	76,5	60	gorzowski	75,7
11	nowotarski	77,5	36	kielecki	76,4	61	m. Łódź	75,7
12	opolski	77,5	37	koszaliński	76,3	62	inowrocławski	75,7
13	nowosądecki	77,5	38	częstocho	76,3	63	włocławski	75,6
14	krakowski	77,4	39	szczeciński	76,3	64	łódzki	75,5
15	bydgosko-toruński	77,3	40	legnicko-gł	76,3	65	bytomski	75,5
16	lubelski	77,2	41	skupski	76,3	66	sosnowiecki	75,5
17	poznański	77,2	42	starogardz	76,3	67	katowicki	75,3
18	m. Szczecin	77,2	43	koniński	76,3	68	płocki	75,3
19	tyski	77,1	44	chojnicki	76,3	69	wałbrzyski	75,2
20	warszawski zachod	77,0	45	nyski	76,2	70	skierniewicki	75,2
21	oświęcimski	77,0	46	leszczyński	76,2	71	ciechanowski	75,2
22	łomżyński	77,0	47	ełcki	76,2	72	żyrardowski	75,1
23	przemyski	76,9	48	siedlecki	76,2	73	piotrkowski	74,7
24	gdański	76,9	49	białski	76,1			
25	gliwicki	76,8	50	zielenogórski	76,1			

Opracowanie własne dla obu płci na podstawie danych GUS:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-2020-roku,2,15.html>

Zachorowalność na raka płuc w Małopolsce jest najniższa.

Małopolska, w przeciwieństwie do innych regionów Polski, charakteryzuje się drastycznie przekroczonymi normami „rakotwórczego benzo(a)pirenu”. Dla przypomnienia, w Nowym Targu roczne stężeniach przekraczają normę WHO o 15 000%, a normę UE o 1800%. Podobnie jest w Nowym Sączu, również poziomy w Krakowie co roku przekraczane są o kilkaset procent.

Skoro stężenia rakotwórczego benzo(a)pirenu są tak drastycznie wyższe na tle pozostałych obszarów Polski, oczywistym powinno być, że wskaźnik zachorowań na raka płuc będzie najwyższy w Małopolsce.

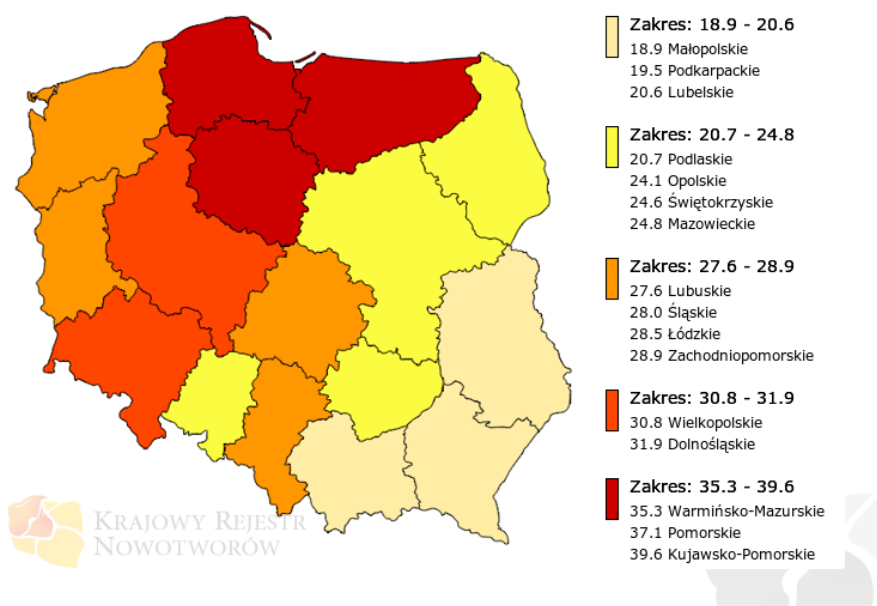
Dane gromadzone od 20 lat w Krajowym Rejestrze Nowotworów przez Narodowy Instytut Onkologii w Warszawie, dostępne publicznie i bezpłatnie w Internecie, wskazują na coś zupełnie innego. Przykładowo, dla 2017 roku zachorowalność na raka płuc, tchawicy i krtani w Małopolsce była najniższa w Polsce. Nie jest to odosobniony przypadek, jest to generalna tendencja od 1999 roku – zachorowalność na raka płuc w Małopolsce jest co roku znacznie niższa niż średnia w Polsce.

Co ciekawe, najwyższa zachorowalność obserwowana jest tam, gdzie smog jest najmniejszy – na północy Polski – na Pomorzu.

Wybrano filtry:

- Typ nowotworu:
  - C32 Krtani
  - C33-C34 Tchawica i płuco
  - C34 Płuco
- Standaryzacja: Populacja Europy
- Rok: od 2017 do 2017
- Płeć: Kobiety
- Rodzaj: Zachorowania

Mapa Polski

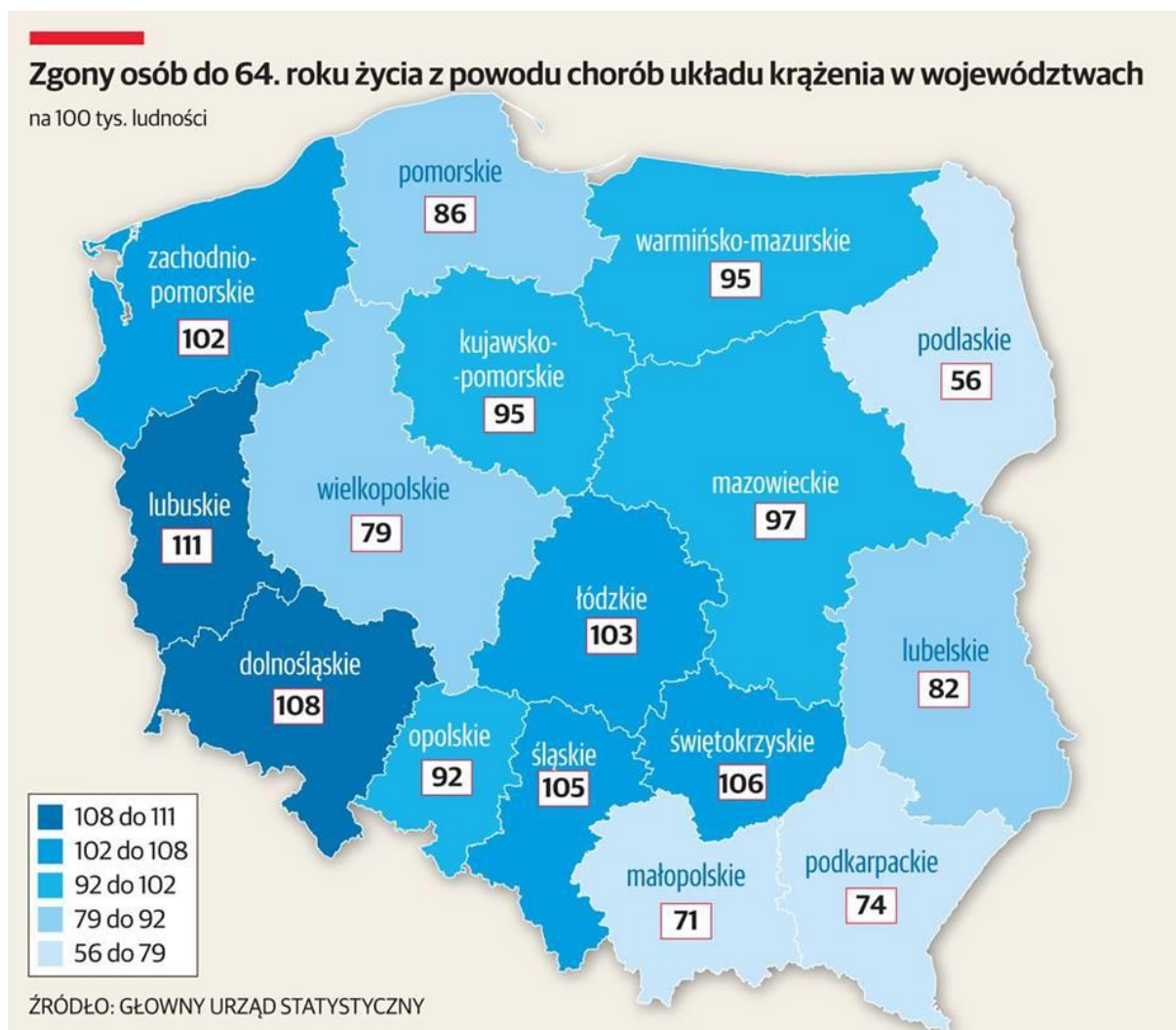

http://onkologia.org.pl/raporty/#mapa_polski

W Małopolsce zgony na choroby układu krążenia są jedne z najniższych

Nie tylko długość życia i zachorowalność na nowotwory nie wskazuje na negatywne skutki podwyższonych stężeń pyłów zawieszonych i benzoapirenu. Podobnie jest ze zgonami z powodu chorób układu krążenia – które to choroby są również wskazywane przez alarmy smogowe jako efekt smogu. Poniższa mapa pochodzi z 2013 roku.

W artykule Gazety Krakowskiej jeden z lekarzy korzystne statystyki dla Małopolski tłumaczył dobrą opieką medyczną w Krakowie. Idąc tą drogą myślenia, znacznie lepszą opiekę ma biedniejsze Podlasie, a gorszą bogatszy Dolny Śląsk...

<https://gazetakrakowska.pl/choroby-ukladu-krzenia-zabijaja-ale-malopolska-umie-sie-bronic/ar/9402814>

https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5468/22/1/1/statystyka_umieralnosci_w_wyniku_chuk.pdf

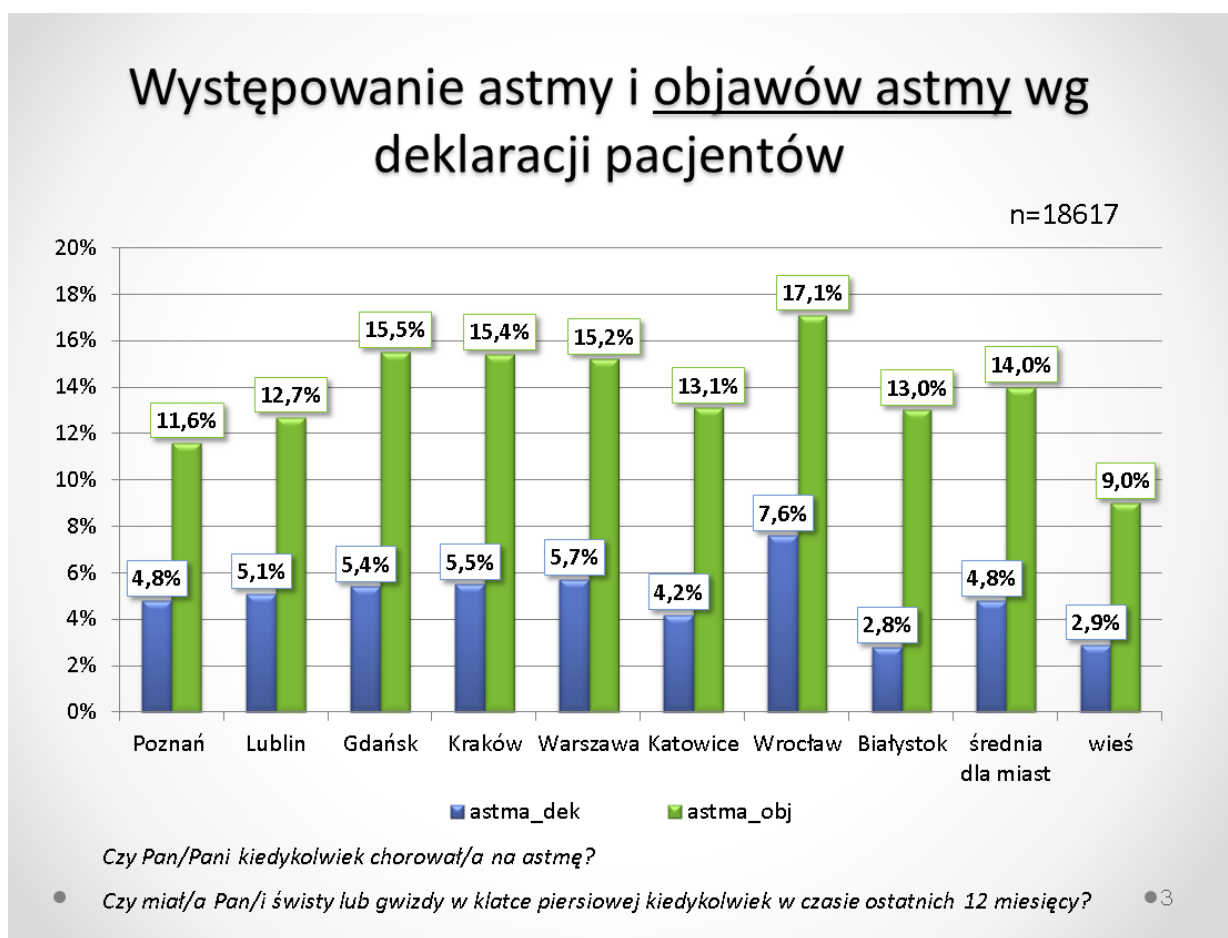
Osób z objawami astmy w Krakowie jest tyle, co w Gdańsku.

Każda osoba mające objawy astmy, powinna zapoznać się z publicznym doktoratem „Epidemiologia astmy w Polsce w oparciu o wyniki badania ECAP”, który został opracowany przez lek. Jarosława Komorowskiego na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Przebadano bardzo dużą grupę osób, zarówno dzieci jak i dorosłych. W rozpoznaniu astmy jak i objawów astmy nie stwierdzono większych różnic w Krakowie – odsetek osób deklarujących astmę lub objawy astmy był niemal taki sam jak w Gdańsku, gdzie problem smogu pochodzącego z palenisk jest o wiele mniejszy. Wyniki wskazały jednak, iż astma jest znacznie mniejszym problemem na wsiach niż w dużych miastach, co skłania do wniosków, że to ruch samochodowy może mieć istotniejszy wpływ, niż dym z komina.

Warto zacytować z podsumowania badań dotyczący wpływu zanieczyszczeń powietrza na astmę.

„W prezentowanym badaniu stwierdzono częstsze występowanie objawów astmy w obu grupach wiekowych dzieci w przypadku, gdy natężenie ruchu samochodów określano jako duże lub ciągle. (...) Nie stwierdzono zaś istotnego związku pomiędzy stopniem zanieczyszczenia powietrza a rozpoznaniem astmy”

<http://www.ecap.pl/doktorat.pdf>

W okolicach Rybnika najmniej astmy na Śląsku.

W kontekście smogu dużo mówi się o Rybniku. Jednak wg badań epidemiologicznych badań z 2016 r. na Śląskim Uniwersytecie Medycznym (E. Niewiadomska i M. Kowalska) w województwie śląskim w latach 2006-2010 zachorowalność na astmę najniższa była właśnie w powiecie rybnickim i wodzisławskim (gdzie oprócz domowych pieców są elektrownie i koksownie). W tym czasie roczne stężenia pyłów PM10 na oficjalnych stacjach pomiarowych w tych miastach były znacznie (35-41%) wyższe, niż na pozostałych stacjach pomiarowych na Śląsku. W okolicach Rybnika najmniej było również hospitalizacji z powodu astmy.

Zgodnie z przyjętą metodą obliczono właściwe dla całego województwa surowe współczynniki zachorowalności, a następnie poddano je procedurze standaryzacji. Obydwie wartości przedstawiono w tabeli 3., wyodrębniając kolejne lata i płeć chorych. Wyższe wskaźniki zachorowalności standaryzowanej według wieku dotyczyły kobiet.

Ostatecznie uśredniono wartości standaryzowanych współczynników zapadalności na astmę w poszczególnych powiatach województwa śląskiego za lata 2006–2010. Wynik przedstawiono w postaci mapy regionu, na której ujawniono wszystkie powiaty wraz z uzyskaną wartością standaryzowanego współczynnika zachorowań wśród ich mieszkańców (ryc. 2). Największe wartości dotyczyły powiatów Tychy i tarnogórskiego, **najmniejsze odnotowano w powiatach wodzisławskim i rybnickim.**

W przypadku danych o liczbie hospitalizacji z powodu astmy w województwie śląskim obliczono wartości surowego współczynnika chorobowości hospitalizowanej dla całego okresu obserwacji, czyli lat 2000–2011. Podobnie jak dla zachorowalności wyższe wartości chorobowości hospitalizowanej dotyczyły kobiet (tab. 4). Roczny koszt leczenia szpitalnego chorych na astmę w latach 2000–2011 kształtował się na poziomie zbliżonym do 10 mln zł i w kolejnych latach nie podlegał zbyt dużym zmianom.

Aby wykazać zróżnicowanie regionalne współczynnika chorobowości hospitalizowanej z powodu astmy, obliczono wartości uśrednione za okres 2000–2011 z uwzględnieniem miejsca zamieszkania chorego. Uzyskane wyniki przedstawiono na mapie województwa,

Na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia w Katowicach / Based on the data from the National Health Fund in Katowice. ICD-10 – jak w tabeli 1 / as in Table 1.

Ryc. 2. Nowe zachorowania na astmę (ICD-10: kod J45–J46) u dorosłych w wieku ≥ 19 lat w województwie śląskim w latach 2006–2010 w zależności od powiatu
Fig. 2. New cases of asthma (ICD-10: code J45–J46) in adults ≥ 19 years in the Silesian voivodeship, Poland, 2006–2010, by county

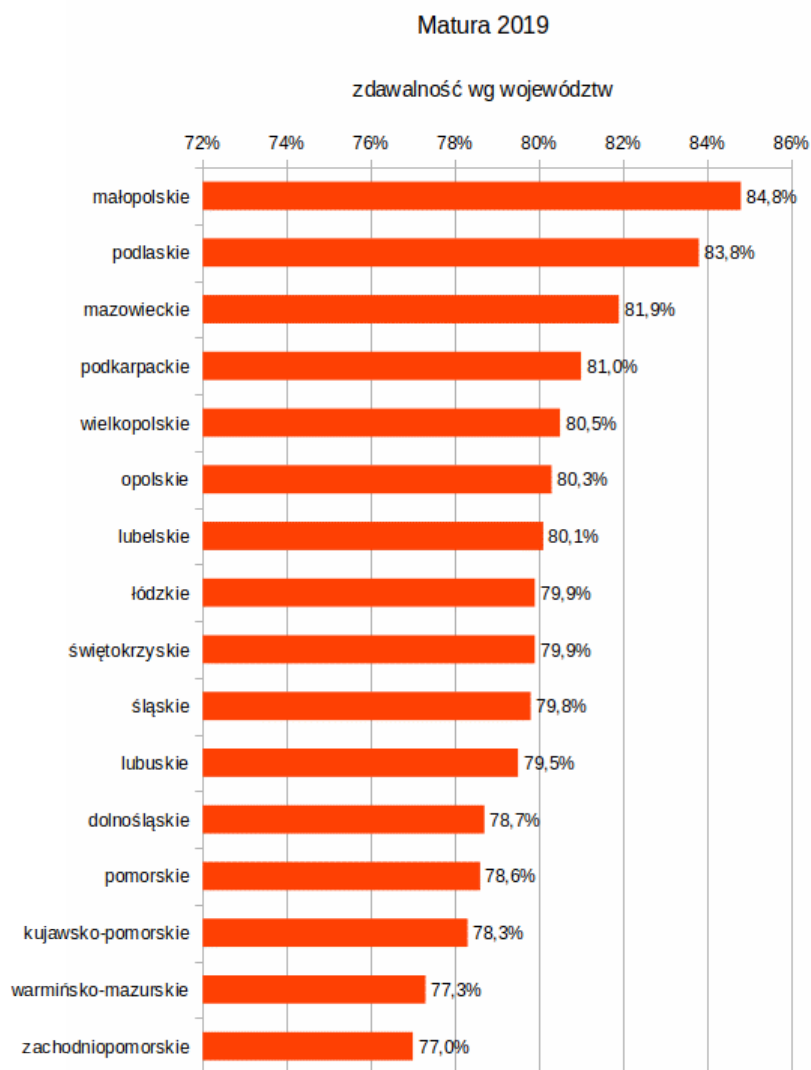
<http://medpr.imp.lodz.pl/Epidemiologia-astmy-oskrzelowej-nu-osob-doroslych-w-województwie-slaskim-nna-podstawie-wtornych-danych-epidemiologicznych.65678.0.2.html>

Średnioroczne stężenia pyłów zawieszonych PM10						
Miasto	2006	2007	2008	2009	2010	Średnia
Rybnik	72,5	50,7	54,4	52,2	70,6	60,1
Wodzisław Śląski	72,6	42,9	66,2	51,8	79,9	62,7
Gliwice	47,0	33,5	39,7	40,8	60,4	44,3
Zabrze	65,6	45,7	45,4	48,6	53,9	51,8
Katowice	55,0	41,2	42,2	42,5	52,0	46,6
Tychy	47,3	33,7	29,2	33,8	44,5	37,7
Bielsko Biąta	49,4	40,1	36,1	40,9	47,4	42,8
Dąbrowa Górnicza	55,7	41,1	39,6	39,0	48,8	44,8

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Jeśli smog ogłupia, to dlaczego młodzież z Małopolski ma najlepsze wyniki w nauce?

Niektóre teorie smogowe mówią też o tym, że smog ma zły wpływ na rozwój mózgu. Ma to oczywiście podnieść obawy rodziców o zdrowie i przyszłość swoich dzieci. Jednak na to, że smog ogłupia, nie wskazują na to dane o wynikach matur, w których dzieci z Małopolski mają najlepsze wyniki. O dziwo, najslabiej w wynikach maturalnych wypada młodzież z Pomorza, gdzie problem smogu jest najmniejszy...

<https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/oddychaj-polsko-czy-smog-zaburza-rozwoj-mozgu-u-dzieci/gt3b58w>

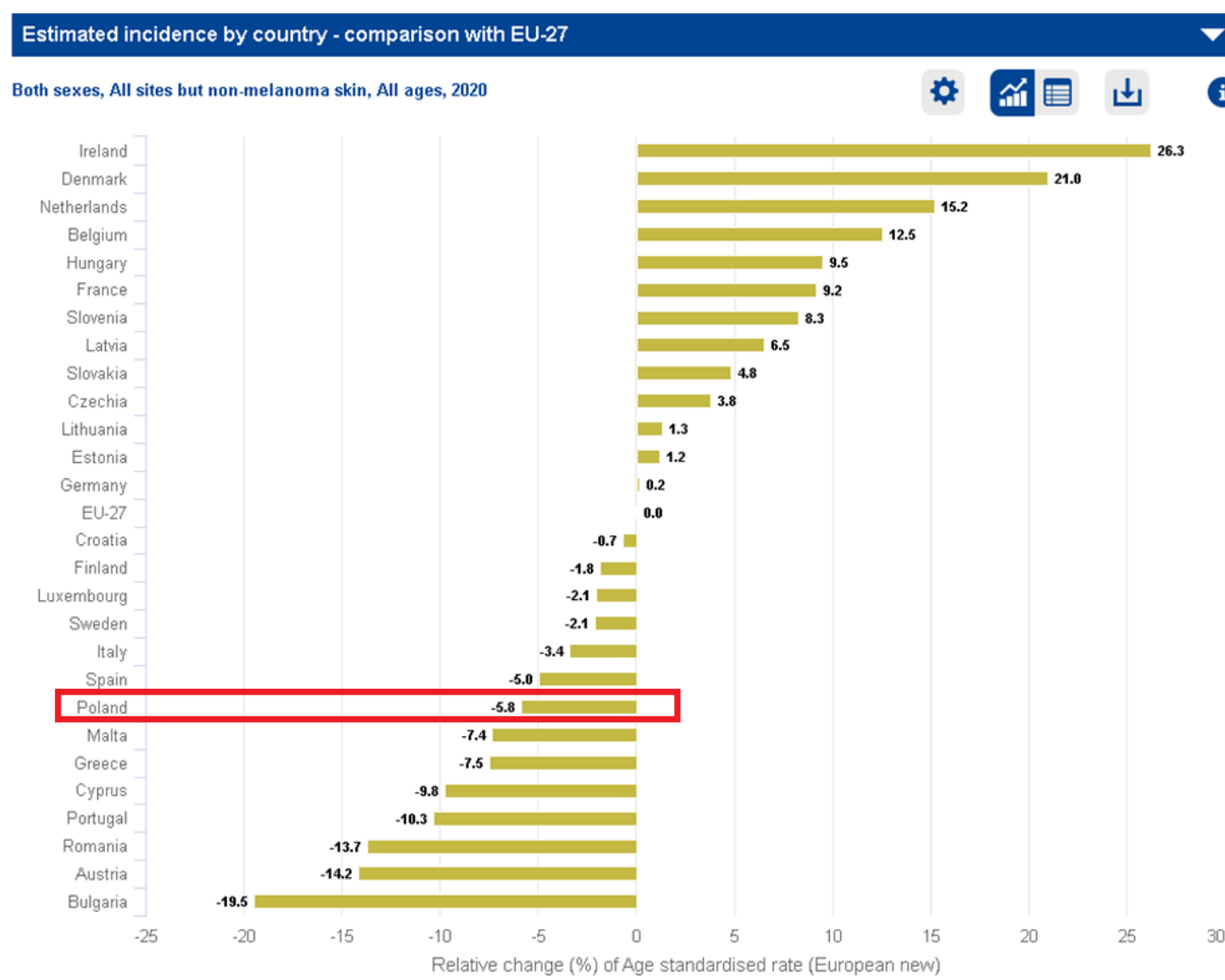
<https://wyniki.dlamaturzysty.info/s/4059/80875-Zdawalnosc-matury-wg-wojewodztw.htm>

<https://portalkomunalny.pl/smog-zagraza-dzieciom-i-wyjatkowo-silnie-wplywa-na-ich-zdrowie-alarmuja-eksperci-366659/>

Polska choruje na raka rzadziej niż Europa

Zachorowalność na raka w Polsce jest poniżej średniej w UE, znacznie mniejsza, niż na przykład w Irlandii, Danii, Holandii. A przecież powietrze w Polsce jest najbardziej "skażone" w Europie, roczne normy "rakotwórczego benzoapirenu" na południu Polski przekroczone nawet 1800% (norma UE) czy tam 15 000% (norma WHO)!

Poniższy wykres ukazuje zachorowalność na nowotwory w krajach UE w roku 2020 bez podziału na płeć (odchylenia od średniej). Jak widać więcej zachorowań na raka jest w krajach, które nie są oparte na węglu i mają cieplejszy klimat – Irlandia, Dania, Holandia, Belgia. Gorsze od polskiej statystyki zachorowań na raka mają też kraje Europy Środkowej – Węgry, Słowenia czy Czechy.

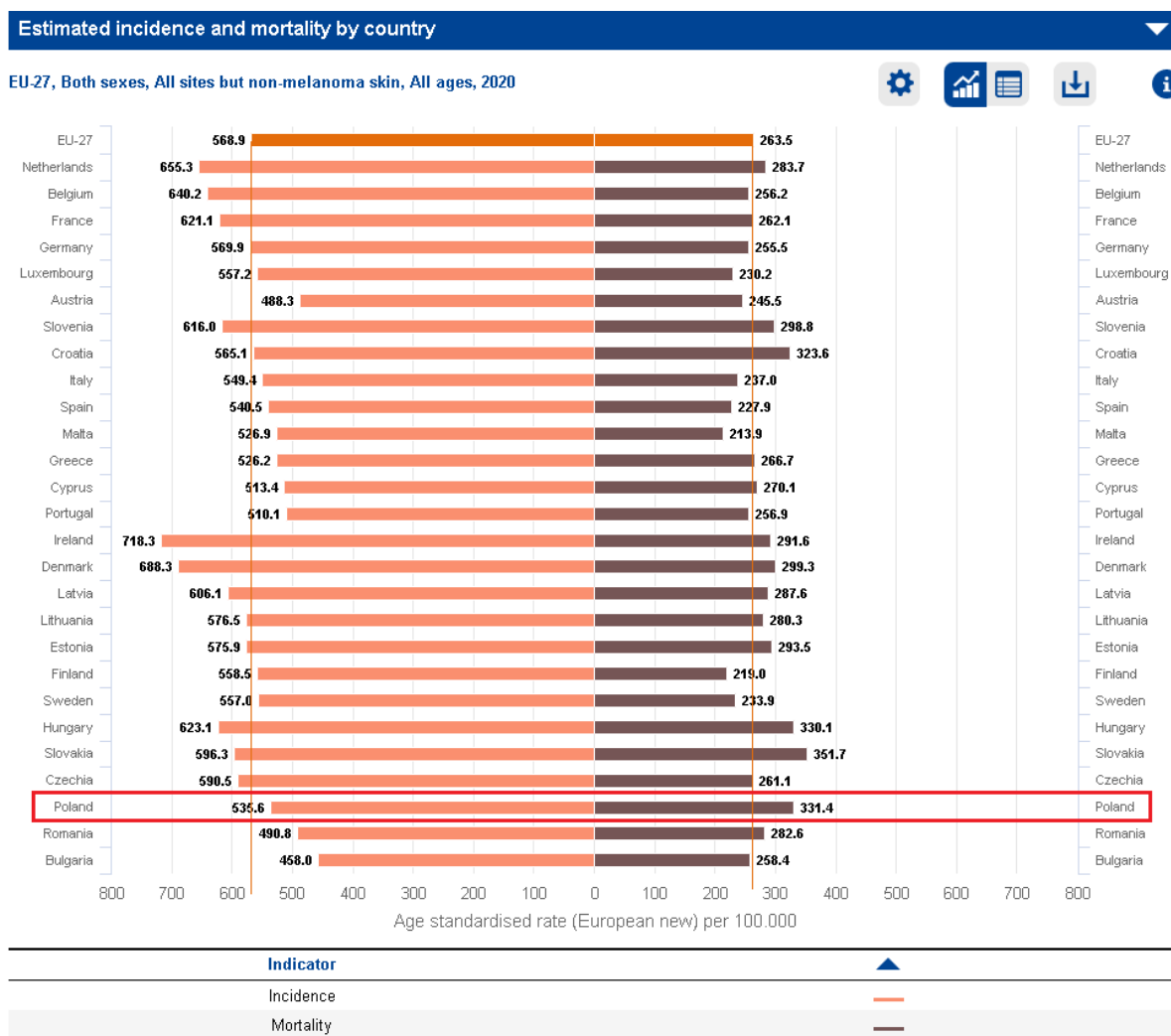
<https://ecis.jrc.ec.europa.eu/>

Mimo niższej zachorowalności na raka, Polacy umierają częściej.

Niestety jeśli chodzi o śmiertelność na raka, to już jesteśmy w znacznie gorszej sytuacji, ale to już nie wina smogu, tylko dostępu do służby zdrowia i odpowiedniego leczenia. Po prostu często rak wykrywany jest za późno i nie każdego stać na odpowiednie leczenie.

Czy to się polepszy w najbliższym czasie? Jeśli Polacy będą musieli wydawać więcej na ogrzewanie i energię, to mniej zostanie im na badania i odpowiednie leki, a ceny usług medycznych będą rosły, bo przecież przychodnie, poradnie, szpitale i kliniki muszą być ogrzewane – większość z nich jest ogrzewana gazem.

[https://ecis.jrc.ec.europa.eu/explorer.php?\\$0-0\\$1-All\\$2-All\\$4-1,2\\$3-0\\$6-0,85\\$5-2020,2020\\$7-7,8\\$CEstByCountry\\$X0_8-3\\$X0_19-AE27\\$X0_20-No\\$CEstBySexByCountry\\$X1_8-3\\$X1_19-AE27\\$X1_-1-1\\$CEstByIndiByCountry\\$X2_8-3\\$X2_19-AEE\\$X2_20-No\\$CEstRelative\\$X3_8-3\\$X3_9-AE27\\$X3_19-AE27\\$CEstByCountryTable\\$X4_19-AE27](https://ecis.jrc.ec.europa.eu/explorer.php?$0-0$1-All$2-All$4-1,2$3-0$6-0,85$5-2020,2020$7-7,8$CEstByCountry$X0_8-3$X0_19-AE27$X0_20-No$CEstBySexByCountry$X1_8-3$X1_19-AE27$X1_-1-1$CEstByIndiByCountry$X2_8-3$X2_19-AEE$X2_20-No$CEstRelative$X3_8-3$X3_9-AE27$X3_19-AE27$CEstByCountryTable$X4_19-AE27)

A może benzo(a)piren nie jest szkodliwy?

Rakotwórczość benzo(a)pirenu (BaP) była testowana m.in. na chomikach przez niemieckich naukowców w latach 1980-1981. Chomiki testowano dawkami 2,2, 9,5 i 45,6 mg/3 (UWAGA - miligrama na m³). Co prawda w badaniach stwierdzono negatywne zmiany nowotworowe u chomików narażonych na dawkę 45,6 mg/m³, to już w poziomie 2,2 mg oraz 9,5mg były były neutralne, ale pamiętajmy, że chomikom dawkowano stężenia BaP w miligramach (ug), czyli w jednostkach MILION razy większych, niż nanogramy (ng), w których mierzone są stężenia BaP w powietrzu. Zatem „trujące” stężenia BaP na poziomie 18 ug (które notuje się w Nowym Targu) to zaledwie 0,000018 mg, a negatywny wpływ na chomiki miały dopiero stężenia 45,6 mg, czyli 46 500 000 ug (46,5 miliona nanogramów). Mimo to BaP został przez WHO uznany za rakotwórczy w 2012 roku, a za poziom neutralny uznano 0,12 ng (nanograma). Jest to zatem naukowa nowinka, na bazie której w UE ograniczono m. in tradycyjnego wędzenia wędlin, a w Polsce zakazuje się palenia węglem i drewnem nawet w piecach i kominkach spełniających najlepsze standardy emisji.

Mało kto zdaje sobie sprawę, że biesiadując przy grillu z dymem wdychamy całkiem sporo benzoapirenu, a również zjadamy go jedząc kielbasę z tradycyjnego grilla czy ogniska opalanego drewnem czy brykietem. Zjadając grillowanym steka wchłaniamy równowartość benzoapirenu znajdującego się w ok 102 papierosach.

<https://www.zywnosc.com.pl/grill-gorszy-niz-smog/>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/6937711/>

https://www.researchgate.net/figure/Cigarette-equivalent-of-daily-exposure-to-benzoapyrene-or-exposure-to_tbl3_285946423

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7388795/>

Najgroźniejszych zanieczyszczeń powietrza nie widać i nie czuć.

W serwisie statystyk Europejskiej Agencji Środowiska wyróżnia się 12 zanieczyszczeń, dla których dokonuje się pomiarów. Są to: Arsen, Benzen, Benzo(a)piren, Kadm, tlenek węgla (czad), ołów, nikiel, dwutlenek azotu, ozon, pył zawieszony pm_{2,5}, pył zawieszony pm₁₀, dwutlenek siarki. Czy we wszystkich tych substancjach Polska wypada najgorzej? Otóż nie. Najgorzej wypada tylko w tych, które nagłaśniają alarmy smogowe – czyli pyły zawieszone i benzo(a)piren. W następnych punktach pokażę mapy Europy, pokazujące stężenia ołowiu, tlenku azotu oraz ozonu.

Arsenic (As)

Benzene (C₆H₆)

Benzo(a)pyrene (BaP)

Cadmium (Cd)

Carbon monoxide (CO)

Lead (Pb)

Nickel (Ni)

Nitrogen dioxide (NO₂)

Ozone (O₃)

Particulate matter (PM_{2.5})

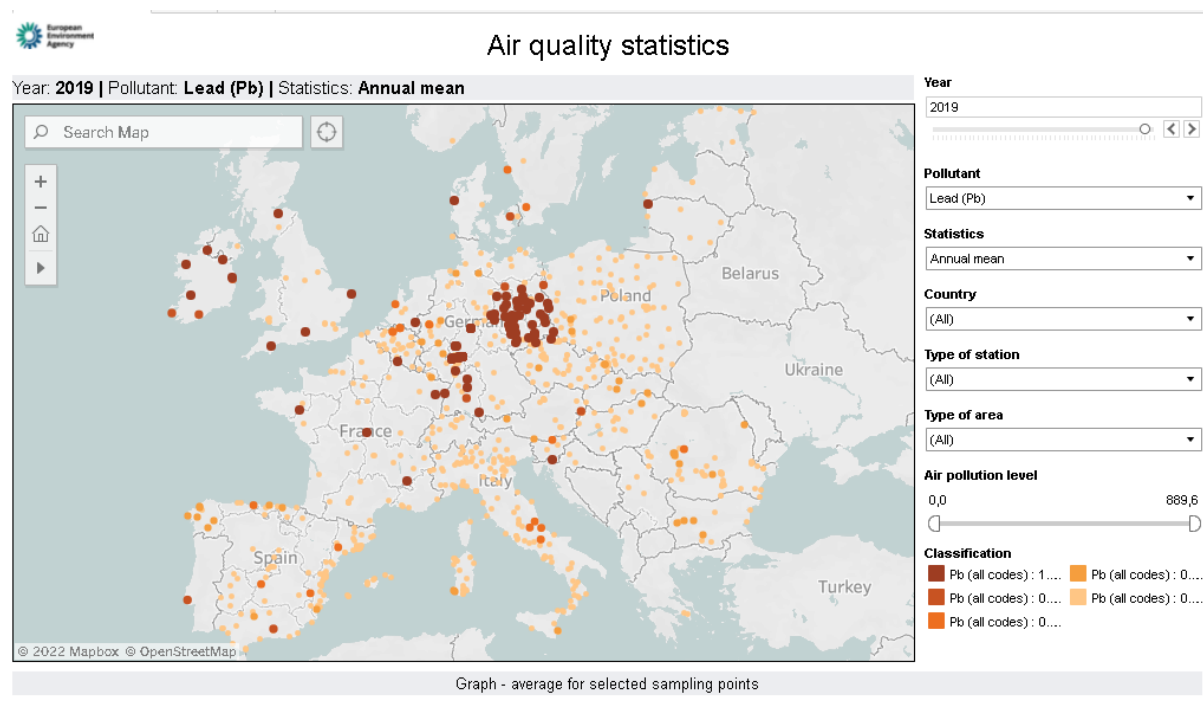
Particulate matter (PM₁₀)

Sulphur dioxide (SO₂)

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Ołów w powietrzu - Średnioroczne stężenia w Europie.

Według statystyk Europejskiej Agencji Środowiska w Polsce nie ma większego problemu z ołowiem w powietrzu. Jest to natomiast poważny problem w innych krajach europejskich, zwłaszcza w Niemczech, gdzie na wielu stacjach pomiarowych znacznie przekroczone są dopuszczalnej normy.

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Wg alarmów smogowych (ich strony smoglab.pl) ołów i inne metale ciężkie:

„Uszkadzają układ nerwowy i nerki, osłabiają kości, powodują zaburzenia zachowania, przy narażeniu w okresie płodowym mogą przyczynić się do niedorozwoju. Chodzi o ołów (Pb), kadm (Cd) i rtęć (Hg) – metale ciężkie, których Polska emituje najwięcej spośród krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

<https://smoglab.pl/polska-jest-najwiekszym-emitentem-olowiu-kadmu-i-rteci-w-europie/>

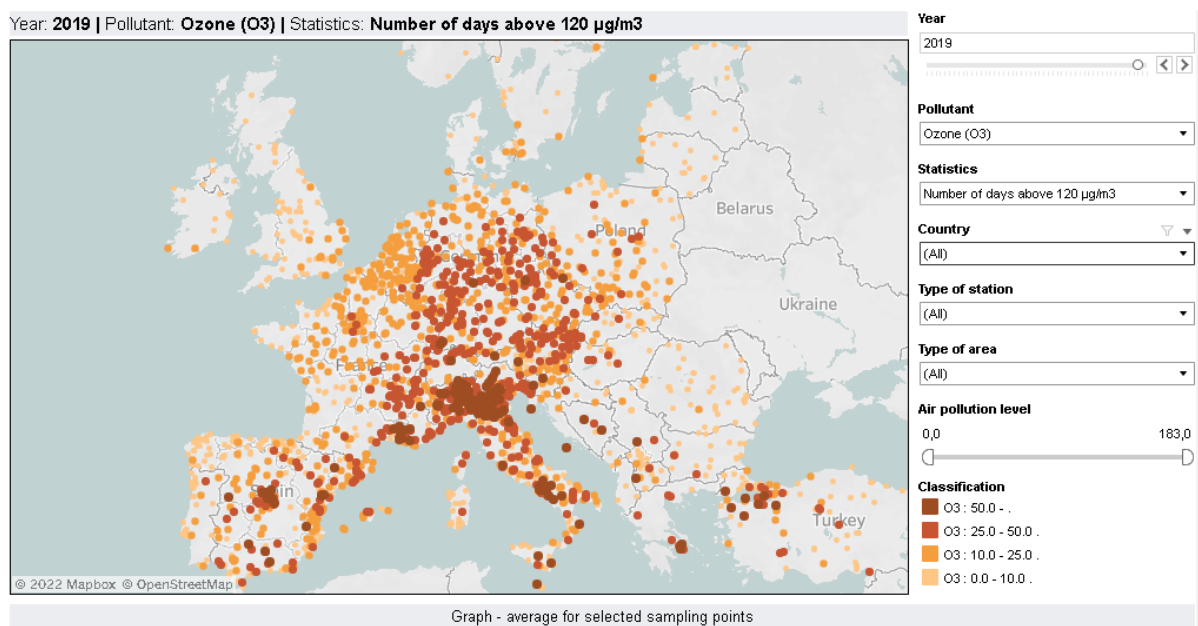
Alarmy smogowe twierdzą, że to Polska jest „ołowianym potentatem”, choć nie przytaczają na to konkretnych źródeł. Natomiast na stronach EEA na pierwszym miejscu emitentów metali ciężkich wymieniane są Niemcy, potem Włochy i dopiero Polska.

<https://www.eea.europa.eu/ims/heavy-metal-emissions-in-europe>

Ozon w powietrzu - średnioroczne stężenia w Europie.

Ozon w dolnej warstwie atmosfery – troposferze jest zanieczyszczeniem powietrza, które negatywnie wpływa na zdrowie ludzi. Podwyższone stężenie ozonu w powietrzu może prowadzić do reakcji zapalnych oczu czy chorób dróg oddechowych, w tym nasilenia objawów astmy oraz zmniejszenia wydolności płuc. W Polsce problem ze stężeniami ozonu jest niewielki, natomiast spory problem mają Włochy, Niemcy, Francja i Hiszpania.

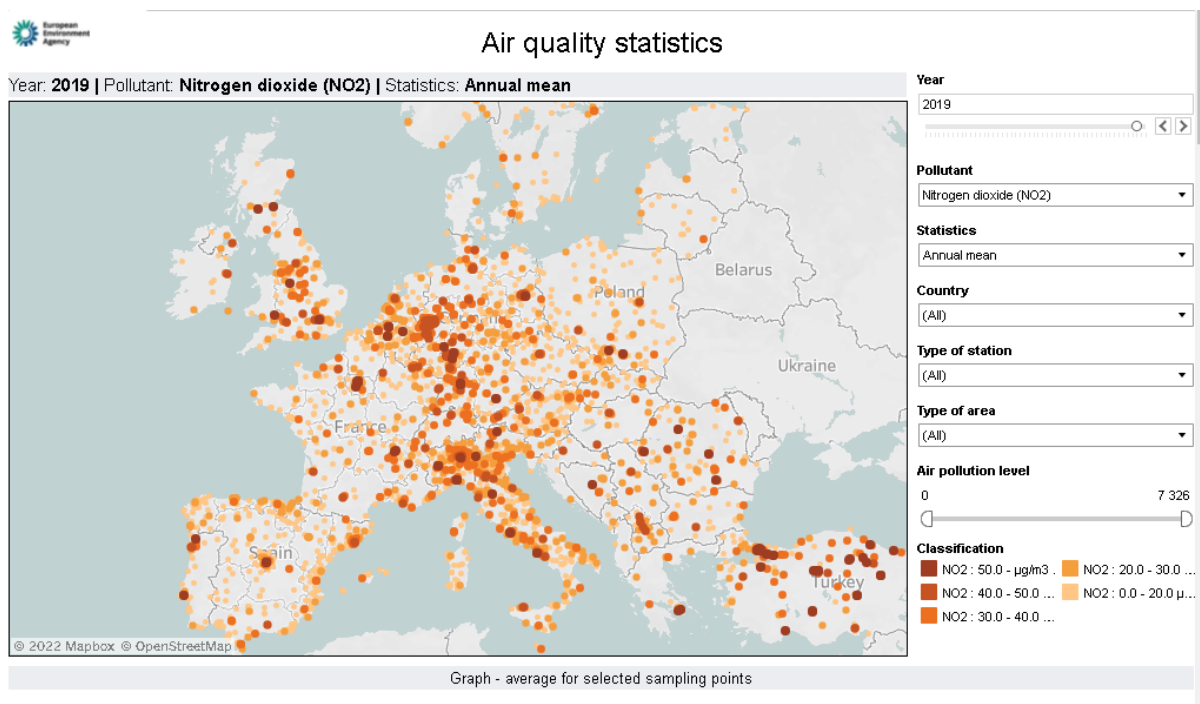
<https://www.gios.gov.pl/pl/aktualnosc/344-ozon-dobry-i-zly>

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Dwutlenek azotu w powietrzu - Średnioroczne stężenia w Europie.

Dwutlenek azotu należy do grupy wysoce reaktywnych tlenków azotu (NO_x). Tlenki azotu powstają w wyniku wysokotemperaturowego spalania paliw, przede wszystkim ze źródeł komunikacyjnych (samochody, statki, maszyny ciężkie, itp.) ale również podczas produkcji energii. Przyczyną W Polsce dotyczy on tylko niektórych większych miast, natomiast znacznie większym problemem jest w miastach Europy Zachodniej.

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

WHO zmienia normy powietrza - przygotujmy się na wyższe procenty.

W 2021 roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zmieniła drastycznie normy stężeń niektórych substancji w powietrzu i wprowadziła nowe. Trzeba się więc liczyć z tym, że mimo eliminacji drewna i węgla z polskich miejscowości, media nadal będą nas straszyć wysokimi stężeniami „smogu” przekraczające setki procent normę WHO, co będzie podstawą do dalszego ograniczania stosowana paliw stałych oraz aut spalinowych, co oczywiście jest w interesie niektórych grup interesów. Procenty wzrosną nie dlatego, że jest gorzej, lecz dlatego, że WHO zmieniła normę.

Warto też zaznaczyć, że WHO w 2010 roku zmieniła definicję pandemii łagodząc warunki do jej spełnienia, co obecnie przez część społeczeństwa odbierane jest jako ukłon w stronę przemysłu farmaceutycznego, produkującego szczepionki na COVID.

	Czas uśrednienia	Rekomendacje WHO 2005	Rekomendacje WHO 2021
PM2.5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	rocznie	10	5
	dobowo	25	15
PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	rocznie	20	15
	dobowo	50	45
NO ₂ [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	rocznie	40	10
	dobowo	-	25

<https://swiatoze.pl/nowy-sezon-grzewczy-to-nowe-normy-czystosci-powietrza-who/>

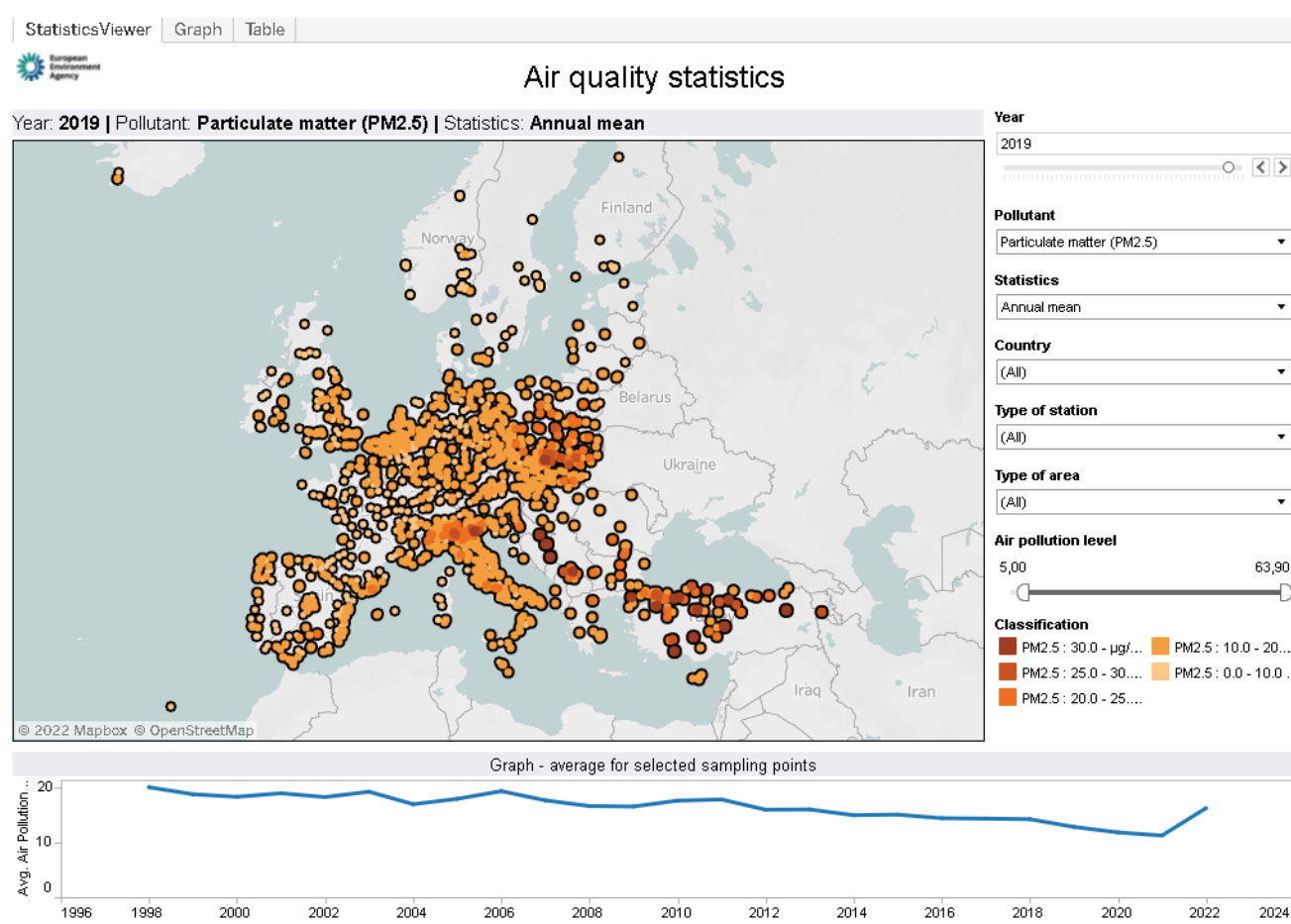
<https://pulsmedycyny.pl/who-opublikowalo-nowe-restrykcyjne-wytyczne-dot-zanieczyszczenia-powietrza-1128376>

<https://www.antyfake.pl/pandemia-260820-pbr-definicja>

Nowa norma WHO ma wymusić „Zielony ład w Europie”

Wprowadzona w 2021 roku nowa norma stężeń PM_{2.5} jest przekroczona niemal w każdym kraju Europy. Poniższa mapa pochodząca ze stron Europejskiej Agencji Środowiska obrazuje oficjalne stacje pomiarowe, na których średnioroczna norma stężeń pyłów była wyższa niż 5 µg/m³. Dla większości europejskich miast średnioroczne stężenia PM_{2.5} wynoszą ok 10-15 µg/m³. Nietrudno się domyśleć, iż nowa norma WHO (Światowej Organizacja Zdrowia) zostały ustalona po to, by wprowadzać zielony ład – tj. eliminować spalanie węgla i forsowanie elektromobilności, co oczywiście niekoniecznie musi się przełożyć na obniżenie stężeń pyłów do poziomów ustalonych przez WHO, bo przecież pyły występują również naturalnie, czego przykładem jest Dubaj.

Warto zaznaczyć, że Unia Europejska za „zielone” źródło energii ma uznać gaz ziemny, który nie jest odnawialnym paliwem, lecz kopalnym.

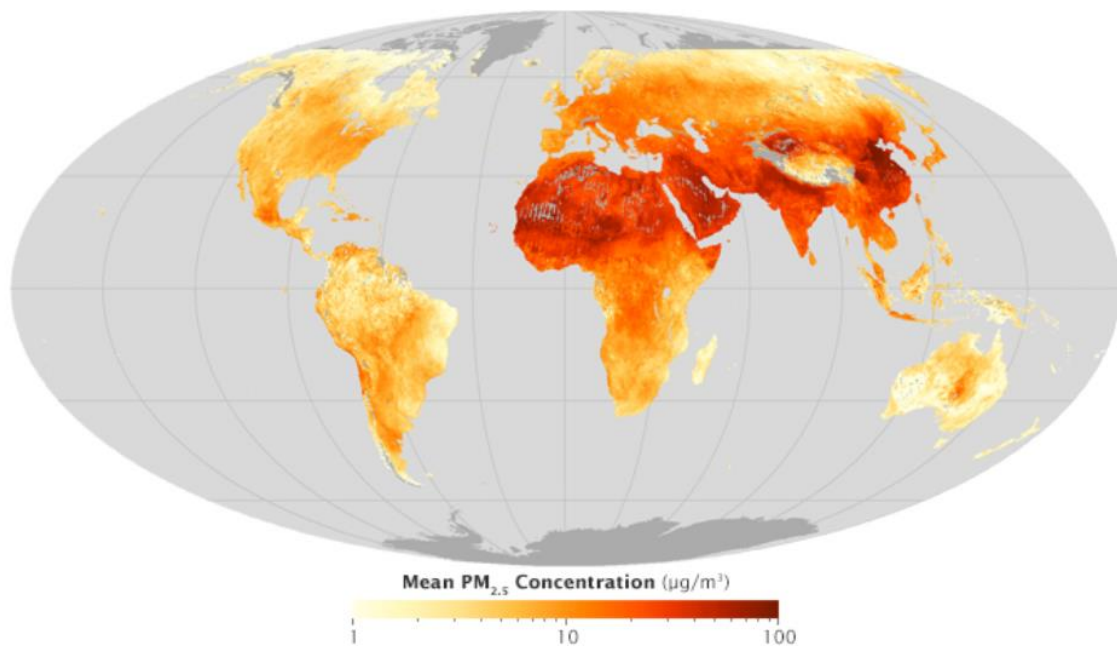

<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/dashboards/air-quality-statistics>

Smog na świecie – jest nawet tam, gdzie nie ma ludzi.

Warto mieć na uwadze, że pyły zawieszone występują na świecie nawet tam, gdzie nie ma ludzi, przemysłu i domów – na przykład na Saharze, gdzie stężenia są znacznie wyższe, niż w Europie czy USA. Poniżej mapa satelitarna stworzona przez NASA obrazująca koncentrację pyłów PM_{2.5} na świecie. Jak widać, wysokie stężenia pyłów występują w północnej części Afryki, półwyspie arabskim i południowej Azji, w tym Indonezji, gdzie zim prawie nie ma. Czy tam ludzie palą węglem i śmieciami?

2010 - 2012

<https://earthobservatory.nasa.gov/images/86075/changing-views-of-fine-particulate-pollution>

Gorący, bogaty, nadmorski Dubaj ma wielki problem ze „smogiem”.

Jedno z najbogatszych, luksusowych miast świata, położone na zachodnim brzegu Półwyspu Arabskiego – Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie) w 2019 roku stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 miał na poziomie 40,9 ug/m³. Przykład Dubaju jednoznacznie wskazuje, że są miejsca na ziemi, gdzie przy nowoczesnych samochodach i bez spalania węgla czy drewna stężenia pyłów kilkakrotnie przekraczają normy WHO (przed 2021 r. PM2.5 było to 10 ug/m³, po zmianie jest 5 ug/m³). Zatem w Dubaju stężenia PM2.5 mogą być na poziomie nawet 1000% nowej normy WHO, a przecież nikt tam nie pali śmieciami i węglem, zwłaszcza, że to najbogatsze i najbardziej nowoczesne miasto świata i najniższe temperatury w „zimie” to 15-20 stopni

Dla porównania, w Polsce roczne stężenia pyłów PM2.5 w 2019 roku były w przedziale 20-30 ug/m³, największe w Krakowie – 29 ug/m³ – choć w Polsce się to znacznie zmienia i zależy od pogody i zimy.

<https://www.national-geographic.pl/traveler/artykul/dubaj-luksus-przepych-wielkie-inwestycje-to-wszystko-prawda>

<https://faq-all.com/en/Q%26A/page=27a3fee71a842071243a32a1bc3b2bf9#s0>

https://avestia.com/NewTech2016_Proceedings/files/paper/ICEPR/158.pdf

Wenecja i Mediolan mają gorsze powietrze, niż polskie miasta.

We Włoszech są regiony, gdzie przekroczenie norm jakości powietrza zdarza się niezwykle często, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. Mowa o północy kraju, zwłaszcza od Turynu przez Mediolan po Padwę i północno-wschodnie wybrzeże. Jest to obszar położony znacznie niżej od otaczającego go od północy pasma Alp i Apenin na południu. To sprawia, że w czasie pogody wyżowej, występują tutaj dogodne warunki do gromadzenia się zanieczyszczeń oraz powstawania mgły. Krótko mówiąc – jest to obszar, gdzie dość często występuje smog. O smogu we Włoszech zrobiło się głośno w październiku 2017, gdy włoski astronauta opublikował zdjęcie z kosmosu pokazujący szarą mgłę nad północną częścią Włoch. Wg niektórych badań, powietrze w Wenecji jest jak w tunelu autostradowym. Ponieważ są to bardzo bogate regiony i znacznie cieplejsze niż Polska, nikt tam węglem i śmieciami nie pali, a przyczynę upatruje się w statkach i autach. W grudniu 2018 podczas długiego okresu smogu postanowiono wprowadzić ograniczenia dla ruchu aut, wprowadzono też ograniczenia w paleniu drewnem w starych piecach, ale tylko w przypadku gdy smog utrzymuje się przynajmniej 3 dni z rzędu i tylko gdy ma się inne źródło ciepła.

<https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2018-12-08/wlosi-ograniczaja-ruch-samochodow-z-powodu-smogu/>

<https://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/544490,badania-smog-w-wenecji-jest-taki-jak-w-tunelu-autostrady.html>

<https://dobrapogoda24.pl/artykul/smog-we-wloszech-wiekszy-niz-w-polsce>

W Małopolsce 69% dotacji idzie na piece gazowe.

A tylko 5% na węglowe – ale to się kończy, bo od 1 stycznia 2022 nie będzie już można wymienić pieca na nowoczesny ekologiczny piec węglowy. Tymczasem ma Śląsku i Wielkopolsce nowoczesne piece węglowe cieszyły się dużą popularnością – wybierało je ok 27%-29% wnioskodawców dotacji Czyste Powietrze

Zestawienie wniosków na wymianę pieców w "Czyste Powietrze" od początku do 11.2021

	Systemy ogrzewania			Pompy ciepła			Pompy ciepła odbierają ciepło z gruntu lub wody	Suma	
	Kotły na biomasę	Kotły węglowe	Węzły ciepne	elektryczna	Kotły olejowe	Kotły gazowe			
dolnośląskie	3 263	1 506	27	530	33	3 849	3 994	108	13 310
kujawsko-pomorskie	3 469	5 625	125	529	23	6 614	3 664	610	20 659
lubelskie	3 053	2 540	91	286	18	8 082	1 820	400	16 290
lubuskie	2 331	606	24	181	4	1 928	912	309	6 295
łódzkie	3 303	4 760	99	264	30	7 920	3 391	685	20 452
małopolskie	3 959	1 610	42	334	51	21 329	3 173	379	30 877
mazowieckie	5 787	4 730	87	423	56	15 261	2 961	826	30 131
opolskie	2 600	1 506	14	220	11	2 323	1 756	246	8 676
podkarpackie	1 093	469	10	162	22	11 139	982	179	14 056
podlaskie	4 214	1 060	83	260	36	2 738	992	483	9 866
pomorskie	4 393	2 334	69	166	48	6 446	1 969	516	15 941
śląskie	5 588	13 567	125	591	39	23 728	5 792	1 049	50 479
świętokrzyskie	5 623	2 518	26	207	11	5 621	1 842	541	16 389
warmińsko-mazurskie	4 662	1 369	53	173	22	2 872	1 230	312	10 693
wielkopolskie	4 465	7 113	74	343	24	8 615	3 595	246	24 475
zachodnio-pomorskie	2 101	452	16	239	10	2 159	1 534	201	6 712
Polska	59 904	51 765	965	4 908	438	130 624	39 607	7 090	295 301
PROCENTOWO:									
dolnośląskie	24,5%	11,3%	0,2%	4,0%	0,2%	28,9%	30,0%	0,8%	100%
kujawsko-pomorskie	16,8%	27,2%	0,6%	2,6%	0,1%	32,0%	17,7%	3,0%	100%
lubelskie	18,7%	15,6%	0,6%	1,8%	0,1%	49,6%	11,2%	2,5%	100%
lubuskie	37,0%	9,6%	0,4%	2,9%	0,1%	30,6%	14,5%	4,9%	100%
łódzkie	16,2%	23,3%	0,5%	1,3%	0,1%	38,7%	16,6%	3,3%	100%
małopolskie	12,8%	5,2%	0,1%	1,1%	0,2%	69,1%	10,3%	1,2%	100%
mazowieckie	19,2%	15,7%	0,3%	1,4%	0,2%	50,6%	9,8%	2,7%	100%
opolskie	30,0%	17,4%	0,2%	2,5%	0,1%	26,8%	20,2%	2,8%	100%
podkarpackie	7,8%	3,3%	0,1%	1,2%	0,2%	79,2%	7,0%	1,3%	100%
podlaskie	42,7%	10,7%	0,8%	2,6%	0,4%	27,8%	10,1%	4,9%	100%
pomorskie	27,6%	14,6%	0,4%	1,0%	0,3%	40,4%	12,4%	3,2%	100%
śląskie	11,1%	26,9%	0,2%	1,2%	0,1%	47,0%	11,5%	2,1%	100%
świętokrzyskie	34,3%	15,4%	0,2%	1,3%	0,1%	34,3%	11,2%	3,3%	100%
warmińsko-mazurskie	43,6%	12,8%	0,5%	1,6%	0,2%	26,9%	11,5%	2,9%	100%
wielkopolskie	18,2%	29,1%	0,3%	1,4%	0,1%	35,2%	14,7%	1,0%	100%
zachodnio-pomorskie	31,3%	6,7%	0,2%	3,6%	0,1%	32,2%	22,9%	3,0%	100%
Polska	20,3%	17,5%	0,3%	1,7%	0,1%	44,2%	13,4%	2,4%	100%

W zestawieniu nie zostały ujęte wnioski bankowe (od lipca 2021) Źródło: Polski Alarm Smogowy, NFOŚiGW

<https://czystepowietrze.gov.pl/od-1-stycznia-2022-r-wycofanie-dotacji-na-kotly-weglowe-w-czystym-powietrze/>

Walka ze smogiem kosztuje więcej, niż zbiórki WOŚP.

W latach 2014-2019 na walkę ze smogiem, sprowadzającą się głównie do wymiany pieców na gazowe, wydano ponad 320 mln zł. To więcej niż coroczne zbiórki publicznej Wielkiej Orkiestry Świątecznej pomocy w tych latach w całej Polsce. Wyobraźmy sobie, jak można było za te pieniądze doposażyć szpitale i pogotowia, co miałyby bezpośredni wpływ na poprawę zdrowia ludzi.

The image shows two browser screenshots. The left one is from the 'MAGICZNY KRAKÓW' website, featuring an article titled 'Rekordowe zainteresowanie wymianą pieców' (Record interest in boiler exchange). The article text states: 'W czerwcu odnotowano rekordowe zainteresowanie wymianą pieców. Do końca miesiąca do Urzędu Miasta Krakowa wpłynęło ponad 500 wniosków i to nie jest ostateczna liczba, ponieważ wciąż spływają wnioski przesyłane pocztą. Do 30 czerwca mieszkańcy mogli ubiegać się o nawet 60-procentowe dofinansowanie wymiany ogrzewania na proekologiczne. Nabór został zamknięty.' A red box highlights the text 'ponad 320 mln zł'. The right screenshot is from 'wosp.org.pl/final/historia-finalow' and lists several 'FINAL WOŚP' fundraisers with their respective amounts: 23. FINAL WOŚP - 11.01.2015 R. (36 228 912 PLN), 24. FINAL WOŚP - 10.01.2016 R. (44 947 594 PLN), 25. FINAL WOŚP - 15.01.2017 R. (42 418 767 PLN), 26. FINAL WOŚP - 14.01.2018 R. (41 433 472 PLN), and 27. FINAL WOŚP - 13.01.2019 R. (25 143 738 PLN). A large red box labeled '316 mln zł' encompasses the amounts from the 23rd to 27th fundraisers.

<https://www.wosp.org.pl/final/historia-finalow>

https://www.krakow.pl/213212,1962,231438,powietrze.rekordowe_zainteresowanie_wymiana_piecow_.html

Wyższy podatek VAT na drewno opałowe

Ograniczenia i zakazy to nie jedyne dolegliwości, które odczuwają mieszkańcy chcący ekologicznie palić drewnem. W 2020 roku została podniesiona stawka VAT na drewno opałowe z 8 na 23%, co w praktyce oznacza wyższą cenę drewna o 15% i mniejszą opłacalność palenia drewnem, co z kolei wykorzystywane było do promocji ogrzewania gazowego jako tańszego niż ogrzewanie drewnem.

<https://www.drewno.pl/artykuly/11787,od-1-lipca-nowa-wyzsza-stawka-vat-na-drewno-opalowe.html>

Kontrole palenisk to w 95% to zakłócanie miru domowego.

Zgodnie z przepisami dotyczącymi ograniczania smogu w miastach, do kontroli domowych pieców uprawniona jest straż miejska (najczęściej oddział ekopatrolu straży miejskiej). Jeśli w danej miejscowości nie ma straży miejskiej, to kontrolę może przeprowadzić urzędnik, który został do tego wyznaczony. Jeśli jest to nieruchomość prywatna, to kontrola może być przeprowadzona w godzinach 6:00 – 22.00. Patrol ma prawo wejść do kotłowni i sprawdzić, czym palimy w piecu. Kontrolerzy mogą też zajrzeć do pieca i sprawdzić, czy nie spalamy tam śmieci. Mają też prawo sprawdzić, czy przekazujemy śmieci odpowiednim służbom. Kontrolerzy mają prawo robienia zdjęć na miejscu kontroli.

Jak pokazują statystyki, kontrole palenisk sprowadzają się głównie do zakłócania spokoju i miru domowego. Wygląda zatem na to, że kontrole albo robione są na pokaz, albo zgłaszane są przypadki, gdzie spalany jest węgiel – ale w zły sposób, powodując zadymienie. Należy pamiętać, że taka kontrola może się odbyć na przykład w momencie, gdy mamy gości lub romantyczny wieczór.

Straż Miejska miasta:	Okres	Liczba interwencji	Spalanie odpadów lub podejrzanych paliw	Spalanie odpadów lub podejrzanych paliw [%]	Spalanie legalnych paliw [%]
Tarnów	2017	243	12	4,94%	95,06%
Tarnów	2018	175	13	7,43%	92,57%
Kraków	12.2017	1574	73	4,64%	95,36%
Kraków	11.2018	1017	27	2,65%	97,35%
Kraków	02.2019	1027	37	3,60%	96,40%

Kontrole spalania odpadów i niedozwolonych paliw. Oficjalne statystyki straży miejskich.

Głośny był przypadek z Krakowa, gdzie mieszkaniec który rozpalił w piecu, kiedy obowiązywał już całkowity zakaz palenia, został zgłoszony przez sąsiadów, a widząc nadjeżdżającą straż miejską zamknął wejście do domu i próbował uciekać przez okno...

<https://www.bankier.pl/wiadomosc/Uciekal-przez-okno-aby-uniknac-kontroli-pieca-7798442.html>

<https://dziennikpolski24.pl/gmina-wieliczka-specjalistyczny-dron-kontroluje-czym-pala-mieszkancy-nie-wszystkim-sie-to-podoba/ar/c1-15911233>

<https://opole.wyborcza.pl/opole/7,35086,24337430,opole-walczy-ze-smogiem-straz-miejska-kontroluje-piece-i-naklada.html>

Zakaz palenia drewnem uderza w tradycyjne pizzerie

W Krakowie poprzez całkowity zakaz palenia część małych pizzerii musiała zrezygnować z tradycyjnego wypieku ciasta w piecu opalanym drewnem. Zgodnie z prawem instalacje stosowane w gastronomii (piece), przystosowane do obsługi powyżej 500 osób na dobę, podlegają obowiązkowi zgłoszenia organowi ochrony środowiska – prezydentowi Krakowa. Tylko tego typu instalacje stosowane w gastronomii, których zgłoszenie zostanie przyjęte, wyłączone będą z obowiązującego od 1 września 2019 r. zakazu stosowania paliw stałych. Mniejsze – przystosowane do obsługi poniżej 500 osób na dobę zostały objęte zakazem.

Trzeba się zatem liczyć, że wraz ze wzrostem ceny gazu i prądu usługi gastronomiczne – w tym pizzerie zmuszone do przejścia na gaz – będą coraz droższe i mniej opłacalne.

https://www.krakow.pl/aktualnosci/227626,29,komunikat,pizzerie_po_wejsciu_w_zycie_zakazu_palenia_drewnem.html

Foto: <https://www.swiat-kobiet.pl/dostawca-profesjonalnych-pieczow-do-pizzy/>

Tradycyjne kuchnie na piece zduńskie też na widelcu.

Marzy Wam się klimat tradycyjnej polskiej kuchni, taki jak był u babci i dziadka? Niestety, one też nie podobają się alarmom smogowym i zostały już zakazane w Krakowie, co z czasem będzie przenosić się na pozostałe miasta Polski.

Przeciwko ograniczaniu palenia drewnem protestował Małopolski Cech Zduńów. 22 lutego 2021 r. w Krakowie reprezentowane przez Cech rzemiosło zduńskie poniosło kolejną porażkę w bitwie o prawdę z Sejmikiem Małopolskim, który odrzucił Petycję Cechu. Zarząd województwa i osoby odpowiedzialne za stan powietrza w Krakowie, nie przyjęli bowiem do wiadomości i nie wyciągnęli wniosków z przedstawionego w Petycji Zduńskiej faktu uzasadniania wprowadzanych ograniczeń i zakazu palenia drewnem w piecach i kominkach, na całkowicie błędnych podstawach.

<https://www.kominki.org/strefa-dla-profesjonalistow/aktualnosci-branzowe/art.8030,zakaz-palenia-drewnem-w-krakowie-zostal-utrzymany.html>

<https://www.kominki.org/strefa-dla-profesjonalistow/aktualnosci-branzowe/art.8030,zakaz-palenia-drewnem-w-krakowie-zostal-utrzymany.html>

Smog doprowadza rolników do bankructwa

Rolnicy, między innymi producenci warzyw i ogrodnicy zainwestowali tysiące, a nawet miliony złotych w urządzenia służące do produkcji i hodowli, także w szklarniach oraz tunelach. Wydali też pieniądze na kosztowne kotły. Przepisy o zakazie palenia węglem, powoduje że działalność rolników staje się nieopłacalna. Większość tej branży splajtuje.

Smog zabije rolnictwo w Krakowie

25 październik 2019 13:30

Młody rolnik z obrzeży Krakowa uprawia kapustę, sałatę, seler i kalafior. Każdej zimy przygotowuje sadzonki roślin w tunelu foliowym, który jest ogrzewany piecem węglowym. W tym roku, podobnie jak wielu jego sąsiadów, musi zmierzyć się z poważnym problemem. Obowiązująca od września uchwała antysmogowa uniemożliwia im palenie w piecach. Miasto sugeruje montaż paneli fotowoltaicznych lub pomp ciepła. Rolników na to nie stać i dla wielu może to oznaczać koniec działalności.

- Po pierwsze musimy wyprodukować rozsądę. Jeżeli tego nie zrobimy, to nie mamy żadnych płodów rolnych. To dla nas koniec – mówi rolniczka z

Krakowa. - Nie ma szans tak dalej gospodarzyć. Tak samo uważa szwagier i wielu innych, którzy w okolicy mają gospodarstwa. Ja sobie tego nie wyobrażam – mówi gospodarz z obrzeży grodu Kraka.

<https://www.cenyrolnicze.pl/podrecznik-rolnika/z-gospodarstwa/17451-smog-zabije-rolnictwo-w-krakowie>

<https://dziennikpolski24.pl/igolomiawawrzeczyce-zakaz-uzywania-wegla-moze-doprowadzic-rolnikow-do-bankructwa/ar/c1-14631777>

Chiny w 5 dni produkują więcej węgla, niż Polska w rok.

W 2021 roku Chiny wydobyły ponad 4,07 miliarda ton węgla, czyli ok 11 ton dziennie. Dla porównania, w ciągu 11 miesięcy 2021 roku wydobycie węgla w Polsce wyniosło 50,1 mln ton. Zakładając, że przez cały 2021 roku wyprodukowano w Polsce 55 mln ton węgla, jest to ilość, którą Chiny wydobywają w 5 dni. To jednak nie wszystko, ponieważ oprócz olbrzymiego wydobycia węgla, Chiny dodatkowo importowały 320 mln węgla, tj 6 razy więcej niż cała Polska produkcja. Wg doniesień medialnych w 2020 roku Chiny oddały uruchomiły 3 razy więcej elektrowni węglowych niż reszta świata. W 2021 otwierały się kolejne.

Czy zatem to, że Europa pozbedzie się węgla cokolwiek zmieni dla klimatu? Dopóki na świecie będzie się zwiększać popyt i konsumpcja (również ta w Europie), to Chiny będą produkować energię z węgla na potęgę. Czy nie słuszne są zatem słowa Pawła Kukiza, że Unia Europejska kąpie się w wannie do którego wszyscy sikają, tylko nie ona? Zielony ład sprawia, że produkcja zostaje przenoszona do Chin, bo tam jest tańsza i stamtąd importowana do Europy, co prowadzi do coraz to głębszego uzależniania się Europy i roli Chin na świecie jako potęgi gospodarczej i militarnej.

<https://edition.cnn.com/2022/01/19/business/china-coal-production-record-intl-hnk/index.html>

<https://energetyka24.com/elektroenergetyka/w-2020-chiny-uruchomily-trzy-razy-wiecej-nowych-elektrowni-weglowych-niz-reszta-swiata>

<https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/china-s-coal-imports-on-track-to-hit-8-year-high-in-2021-68120718>

<https://wdolnymyslasku.com/2022/01/20/kukiz-o-ue-i-fitfor55-9-osob-moze-sikac-do-wanny-a-pan-nie-i-tak-sie-pan-kapie/>

<https://www.wnp.pl/gornictwo/w-listopadzie-2021-r-sprzedaz-wegla-ponad-pol-miliona-ton-wyzsza-od-wydobycia,523502.html>

W Polsce brakuje i gazu i węgla. Odczuje to cała gospodarka.

W grudniu 2021 w aż 23 elektrownie w Polsce miały niedobory węgla i zgłaszały brak ustawowych zapasów węgla. Brakuje również wagonów kolejowych, to odpowiedniej dystrybucji węgla w wymaganym czasie, ponieważ wraz z drastycznie drożącym gazem, część miejskich ciepłowni powróciła do pieców na węgiel. Jednak i lokalne ciepłownie narzekają, że otrzymują zamawianych dostaw węgla m.in. w Tarnowie.

Niestety polskie władze za sprawą nacisków UE zgodziła się na „samobójstwo energetyczne” i wygaszanie kopalń i wyłączanie węglowych elektrowni do 2035

W wywiadzie udzielonym w radio WNET w styczniu 2022, Przewodniczący Wolnego Związku Zawodowego Sierpień’80 ocenia, że polityka energetyczna rządu jest fatalna i wyostreza zagrożenia związane z szantażem Rosji i innymi czynnikami zewnętrznymi. Krytycznie ocenia politykę rządu Zjednoczonej Prawicy w obszarze energetyki i górnictwa, co dosadnie wyraził w jednym zdaniu:

„Wicepremier Sasin powołuje zespół, który ma wyjaśnić czemu w Polsce zaczyna brakować węgla. Wystarczy, że spojrzysz w lustro a będzie widział. Nie tylko Unia Europejska jest tu winna.”

ELEKTROWNIE, ELEKTROCIEPŁOWNIE I CIEPŁOWNIE, KTÓRE ZGŁASZAŁY BRAK USTAWOWYCH ZAPASÓW WĘGLA

Źródło: URE | grudzień 2021

<https://www.bankier.pl/wiadomosc/Zapasy-węgla-w-elektrowniach-i-ciepłowniach-na-krytycznym-poziomie-8239731.html>

<https://krakow.tvp.pl/57891665/druga-w-ostatnich-miesiacach-podwyzka-za-cieplo-w-tarnowie>

<https://www.youtube.com/watch?v=-2Hdf739yo0> – wywiad radio wnet.

<https://twitter.com/wojtasiewiczpl/status/1441347097756770315> program wygaszania kopalń

Uchwały antysmogowe rozsiewają się po Polsce

Uchwały antysmogowe wprowadzają ograniczenia instalacji nowych kotłów i kominków na paliwa stałe oraz ograniczenia dotyczące spalania paliw stałych.

W Małopolsce uchwały antysmogowe z 2016 i 2017 roku wprowadziły ograniczenia dotyczące spalania paliw stałych. W Krakowie całkowicie zakazano palenia węglem i drewnem – nawet paliwem najwyższej jakości w najnowocześniejszych piecach, bez względu na pogodę.

Ponadto w całej Małopolsce od 1 stycznia 2023 zakazane kominki i piece, które nie mają certyfikatów. Podobne zakazy wprowadzane są w całej Polsce.

Kolejne ograniczenia wprowadzają Programy Ochrony Powietrza. w Małopolsce na ich podstawie, „dni smogowe” zakazuje się palenia w kominkach (nawet tych najbardziej ekologicznych, spełniających normy eko-projekt).

Obecnie trwają prace nad zaostreniem uchwał antysmogowych dla Mazowsza i Warmii i Mazur, które będą prowadzić do ograniczenia możliwości palenia drewnem i węglem.

<https://polskialarmsmogowy.pl/jak-wygrac-ze-smogiem/uchwały-antysmogowe/>

Ceny gazu dla wszystkich takie same, ale nie wszyscy zarabiają tyle samo.

Trzeba mieć na uwadze, że zarobki w Polsce są bardzo zróżnicowane, i choć zarówno średnie wynagrodzenia jak i pensje minimalne rosną, to daleko nam do krajów Europy Zachodniej takich jak Niemcy czy Francja.

Ponadto, w samej Polsce zróżnicowanie zarobków jest ogromne – znacznie więcej zarabiają mieszkańcy wielkich miast i aglomeracji, niż mieszkańcy prowincji. A ceny prądu i gazu ustalane są dla całej Polski jednakowo, dlatego też odczuwalne są najbardziej na prowincjach. O ile mieszkańcy małych miast i wsi do tej pory mieli wybór ogrzewania i mogli robić sobie zapasy na zime, to uzależnienie ich od prądu i gazu spowoduje w istocie rzeczy zubożenie mimo nominalnego wzrostu płac. Pamiętajmy też, że mieszkańcy wsi często mają swoje sady i lasy, skąd mogą za darmo pozyskać drewno na opał.

Wbrew powszechnej opinii, rachunki za gaz nie wzrosną o 54%. Dla osób ogrzewających dom wzrosną o 58%. Firmy, dla których ceny nie są regulowane, rachunki za gaz dostały nawet 400-900% wyższe. Wynika to z rynkowych cen gazu, które na Towarowej Gieldzie Energii wzrosły z 83 zł/MWh do 577,9 zł/MWh, czyli o prawie 600%.

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/aktualnosci/9964,Od-stycznia-ok-9-zlotych-wiecej-na-rachunkach-kuchenkowiczow.html>

Czy ktoś jeszcze dba o Polską rację stanu?

Na początku roku była Premier Rządu RP, a obecnie Europosel do Parlamentu Europejskiego Pani Beata Szydło oświadczyła „dobrą wiadomość” dla Polski, jaką ma być energia z gazu i atomu. Pod tym postem pojawiła się fala negatywnych komentarzy, bo takie słowa dziwnie wyglądają od osoby, która miała za zadanie w Parlamencie Europejskim dbać o Polską rację stanu. Czy zakazywanie obywatelom ogrzewania węglem i drewnem uzależnianie kraju od zewnętrznych źródeł energii i wygaszanie kopalń i elektrowni węglowych to polska racja stanu?

Beata Szydło ✓

3 stycznia o 09:02 · 🌐

Komisja Europejska planuje uznać energetykę atomową oraz gaz za „zielone” źródła energii. Jest to rozwiązanie korzystne dla strategii energetycznej Polski i innych krajów UE. Niezbędna jest jednak zgoda Rady Europejskiej i PE. Oby zwyciężył rozsądek i ten plan został poparty.

1,5 tys.

348 komentarzy 79 udostępnień

<https://www.facebook.com/BeataSzydlo/posts/482205796595795>

Od kogo kupimy gaz? Nord Stream 2 ominie Polskę.

Gazociąg Nord Stream 2 jest na ukończeniu. Pod koniec 2021 roku Rosja wstrzymała przesył gazu przez gazociąg Jamalski, który biegnie przez Polskę. Pod koniec grudnia rosyjski gaz Polska kupowała od Niemców, co oznacza, że gaz płynie w odwrotną stronę, niż zwykle. I z tym się trzeba liczyć w przyszłości. Nord Stream 2 pozwoli dostarczać gaz z Rosji do Niemiec z pominięciem Polski. Od wielu lat inwestycji Nord Stream 2 pilnował były kanclerz Niemiec, Gerhard Schroeder, zatrudniony w rosyjskiej spółce gazowej Gazprom.

Z perspektywy czasu wygląda to tak, że Polska dała się rozegrać na arenie międzynarodowej. Rząd pod naciskiem UE prowadził politykę uzależniania polskiej gospodarki od gazu odchodząc od węgla (i drewna w gospodarstwach domowych). Teraz skazani jesteśmy na drogi gaz, a Polacy nabijają portfel Rosji, dzięki czemu Władimir Putin będzie mógł dozbrajać swoje wojsko, którym następnie będzie nas straszył (oby tylko straszył...)

<https://wyborcza.biz/biznes/7,177151,20793000.gazprom-mianowal-gerharda-schroedera-na-szefa-nord-stream-2.html>

<https://biznesalert.pl/gerhard-schroeder-kanclerz-nord-stream-nord-stream-2-rosja-putin-energetyka-gaz/>

Ekolodzy za kasę.

Słowo ekologia i ekolodzy zostało już w pewnym stopniu obrzydzone opinii publicznej, bo często chodzi tylko o to, żeby wymusić haracz za milczenie. Według artykułów prasowych tak właśnie było z ekologami w 2011 roku, którzy protestowali przeciw Nord Stream 2. Kontrolowane przez Gazprom konsorcjum przeznaczyło 10 mln euro na eko-fundację, w której następnie posady objęły osoby szefowie niemieckich organizacji ekologicznych.

Po 10 latach budowa była gazociągu była zaawansowana w 95% . W maju 2021 została wstrzymana przez skargi sądowe ekologów, wg których, trasa gazociągu w niemieckiej wyłącznej strefie ekonomicznej przechodzi przez pięć morskich rezerwatów i kilka ostoi ptaków.

Trudno jednak, by Gazprom odpuścił tak zaawansowany projekt.

<https://wyborcza.pl/7,75399,9383618,nord-stream-kupil-niemieckich-ekologow-za-10-mln-euro.html>

<https://forsal.pl/swiat/unia-europejska/artykuly/8155837,wstrzymano-budowe-nord-stream2-sad-wniosek-ekologow.html>

Zakończenie.

Wnioski i odpowiedź na pytanie zadane w tytule raportu, czy Walka ze smogiem to walka o nasze zdrowie, czy o nasze pieniądze, każdy powinien sobie odpowiedzieć sam po lekturze raportu.

Pytań warto zadać sobie więcej – Czy efekty całkowitego zakazu palenia w Krakowie są takie, jak oczekiwano? Czy przekaz medialny i edukacja jest rzetelna? Czy zakazy są słuszne?

A przede wszystkim: czy faktycznie obniżenie stężeń pyłów zawieszonych i benzo(a)pirenu w Polsce wydłużyło Polakom długość życia? Czy zmniejszyło ilość zgonów? Nie. W latach 2020-2021 mieliśmy drastyczny wzrost zgonów w Polsce, a średnia długość życia spadła o 1,5 roku. Nie przez smog, lecz przez paraliż służby zdrowia spowodowaną COVID.

Czy wymiana pieców na gazowe przyczyni się do zdrowia Polaków? Z pewnością wyższe koszty ogrzewania wynikające z drastycznie rosnących cen gazu, spowodują ubytki w portfelach Polaków – a co za tym idzie, mniej środków na profilaktykę, leczenie i zdrową żywność.

Pewne jest jedno. Na walce ze smogiem przedstawiciele alarmów smogowych żyją jak „pączki w maśle”. Mają pieniądze, mają wpływy, mają prestiż. Skutecznie lobbują za zakazami palenia węglem i drewnem czy wymianą pieców na gazowe, dyskredytując ekologiczne kominki i klasowe piece węglowe. Z pewnością interes dobrze kreci się też sprzedawcom i instalatorom pieców gazowych, które są głównie niemieckie. Większa konsumpcja gazu, pochodzącego głównie z Rosji po dużo wyższych cenach, to też nabijanie budżetu Rosji i wsparcie dla militarnych działań.

Czy społeczeństwo korzysta na walce ze smogiem, która w praktyce uderza w ich prawo do wyboru ekologicznego ogrzewania i uzależnienia od prądu i gazu? Czy nie będzie tak, że pieniądze uzyskane w dotacjach na wymianę pieca trzeba będzie oddać w rachunkach za prąd i gaz?

Mimo rozwoju fotowoltaiki, niepewna jest przyszłość energetyczna Polski. Polityka Unii Europejskiej, której polskie władze ulegają, doprowadza nas do uzależnienia całej europejskiej i polskiej gospodarki od gazu, bo zarówno kopalnie węglowe jak i elektrownie węglowe mają być wygaszane. Ewentualna budowa elektrowni atomowej w Polsce będzie trwać 15-20 lat, będzie bardzo kosztowna i zawsze będzie niepewna, dyskusyjna i zależna od opcji politycznych.

Warto przemyśleć, czy nie żyłoby nam się lepiej, gdybyś my mogli przeznaczyć więcej pieniędzy na opiekę zdrowotną, zamiast na wyższe rachunki za prąd, gaz i wszelkie produkty i usługi, które drożeją wraz ze wzrostem kosztów energii i ogrzewania, które musi ponosić każdy przedsiębiorca i rolnik. I czy nie powinniśmy dążyć do tego, by każdy mógł mieć wybór ekologicznego, bezdymnego ogrzewania, zwłaszcza w nowoczesnych instalacjach grzewczych i kominkach, tak jak jest to w innych krajach Europy i świata?

Czy karanie mandatami rodziny, która dogrzewa dom kominkiem, czy babci, która w małym domku grzeje w piecu kaflowym, to słuszna droga? Czy ludzie w Polsce powinni uciekać ze swojego domu przez okno, bo zapalili w piecu lub kominku i ktoś wezwał straż miejską?

Może warto w końcu powiedzieć TAK dla palenia drewnem i stop gazowemu lobby?

Tu można pobrać i wydrukować kartę podpisów <https://panbartek.pl/stop-gazolobby/>